…ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

№ 53 (11651)

1968 оной мартын 2, суббото

сэн 2 мүнгэн

…Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…АРТИИН ЭДЭБХИТЭЙ ТУҺАЛАГШАД, …ЛОНИИТЫН ШАЛГАРМАЛ ЭМХИДХЭЛШЭД

СССР-эй профсоюзуудай XIV съезд дээрэ

…союзуудай XIV съезд …ойнүүдэй ордон соо …дэрөө хүдэлмэрилжэ …шленность болон ху…шэнэ юумэ үүсхэг…нууд, предприятинуу…лэгшэд, наука ба …ын ажал ябуулагшад …ргэдэ удаа дараа…лануудые хэлээ. Оро…ахые хүгжөөхэ шэнэ … дүүргэхэ тухай …профсоюзуудай ажал …жаруулха халуун эр…ние бултыень нэгэ-

…нуудһаа съездэ ерэ… — национальна проф… уласхоорондын проф…ацинуудай түлөө…лэгын үгэнүүдые хэ… дээрэхи түрүүшын …роной арадтай аха …рсаанай мэдэрэл…змда эсэргүүсэн, эл…эл хэжэ байһан ара…тарска һаналаа нэ…рэлтэй байһанаа …лаа.

…ой промышленностиин …эй профсоюзай ЦК…шэ **Е. Ф. Гугнина** фев…эй үглөөнэй заседани …о үгэ хэлээ. Социа…лгэрүүлхэ, ойн жэл… ажалтануудые ба…ю профсоюзай Цент…эй хэдэг элдэб яи…лга тухай тэрэ хөө…шэдэй культурно…мые дээшэлүүлхэ …үгэ хэлэгшэ ехэ ан…һан байна.

Научно-техническэ бүлгэмүүдтэй холбоогоо бэхижүүлхэ гээшэ ехэ удха шанартай гэжэ Науканuудай академи, тэрэнэй эмхи зургаанууд тоолодог гээд СССР-эй Наукануудай академиин президент **М. В. Келдыш** мэдээсээ. Шэнжэлэлгэнүүдэй үрэ дүнгүүдые бодото хэрэг дээрэ түргэнөөр нэбтэрүүлгэдэ, хүдэлмэришэдэй мэргэжэлые үдэр бүри дээшэлүүлгэдэ, инженер, технигүүдэй эрдэм мэдэсые таһалгаряагүйгөөр һайжаруулгада туһалха гээшэ профсоюзуудай шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Коммунис байгуулалтын мүнөөнэй шатада марксистско-ленинскэ теориин удха шанарай, ниитын эрдэм наукын үүргын угаа ехээр дээшэлһые М. В. Келдыш онсолон тэмдэглээ.

Үндэр ургаса абахын түлөө тэмсэлдэ профсоюзна организаци ехэ үүргэ дүүргэнэ гээд Краснодарска хизаарай түлөөлэгшэ, «Кавказ» колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой **А. П. Хомяков** тэмдэглээ. Профсоюзна организаци социалис мүрысөө, коммунис ажалай түлөө хүдэлөө дэлгэрүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Бүхы колхозннгуудта, минии һанамжын ёһоор, социальна страхованиин нэгэ гурим тогтоохо саг тулажа ерээ. Энэ зорилгодо хэрэглэгдэхэ мүнгэ зөөрине артельнүүд өөһэдөө оруулжа шадаха байна. Иимэ гуримай бии болгогдоо һаань, бүхы колхознигуудые профсоюзда абаха асуудал табигдаха болоно гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Хүдэлмэришэдэй ажалые һайжаруулха, түхеэрэлгэнүүдые үрэ ехэтэйгээр ашаглаха, үйлэдбэрине бүри болбосоноор эрхилхэ асуудалнуудта СССР-эй Хүнгэн промышленностиин министр **Н. Н. Тарасов** ехэ анхарал хандуулаа. Үйлэдбэриин хэр ехэ болбосоноор эрхилэгдэдэгэй, ажалай эрхэ байдал һайжаруулгын бүхэсоюзна харалгые министерство, профсоюзай ЦК, НПО-гой Центральна правлени мүнөө үнгэргэжэ байнхай. Иимэ харалгын дүнгүүдээр үнгэрһэн хоёр жэлэй турша соо 78 коллективтэ «Үйлэдбэрине болбосоноор эрхилдэг предприяти» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоһон байха юм. Тэдэндэ дамжуулгын Улаан тугууд барюулагдаа.

Кировскэ заводой директор (Ленинград) **А. А. Любченко** коллективэй социальна хүгжэлтын асуудалнууд тушаа гол түлэб хэлээ. Социологическа шэнжэлэлгэнүүдэй лаборатори заводто байгуулагдаа гэжэ тэрэ мэдээсэһэн байна.

Монголой Профсоюзуудай Центральна Соведэй түрүүлэгшэ **Д. Ядамсурэн,** Югославиин Профсоюзуудай Центральна Соведэй генеральна секретарь **В. Тенджич,** Бухэафрикын профсоюзуудай федерациин (ВАФП) саг үргэлжын секретарь **Девид Б. С. Зимбихиле,** Араб профсоюзуудай уласхоорондын конфедерациин генеральна секретариин орлогшо **Хосни Салех Эль-Хуффаш** болон бусад үгэ хэлэжэ, съездые амаршалаа.

Гүрэнэй худалдаа наймаанай ба эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшэ **А. Г. Шалаурова,** Вильнюсскэ пластмассай заводой бригадир **Д. Ю. Маркаускене,** СССР-эй Хүндэ индустриин предприятинуудые барилгын министр **Н. В. Голдин** гэгшэд үглөөнэй заседани дээрэ мүн лэ үгэ хэлээ.

Москвагай, Москва шадарай профессионально-техническэ һургуулинуудай һурагшад съездые амаршалһан байна.

* * *

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо **Л. П. Лыкова** СССР-эй профсоюзуудай XIV съездын февралиин 29-нэй үдэшын заседани дээрэ түрүүлжэ үгэ хэлээ. Федерациин промышленностиин болон хүдөө ажахын амжалтанууд тухай тэрэ хөөрөө. Шэнэ экономическа реформын ашаар һүүлэй хоёр жэлэй турша соо промышленностьда ажалай бүтээсэ 13,2 процентээр дээшэлһэн байна. Гэбэшье түсэбтэ даалгабаринуудаа дүүргэдэггүй, шэнэ үйлэдбэринүүдые ашаглалга унжагайруулдаг үйлэдбэриин коллективүүд үшөөл бии. Арадай хэрэглэлэй эд бараа бүри элбэгээр гаргахын тулада промышленностиин арга боломжые бүри һайнаар, хүсэдөөр ашаглаха шухала гэжэ үгэ хэлэгшэ заагаа.

Профсоюзуудай XIV съездэ хабаадагшадта Красноярска гидростанциин барилгашадай зүгһөө комплексно бригадын бригадир, коммунис ажалай ударник **А. Н. Лардыгин** халуун амаршалга хүргөө. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой хүрэтэр ГЭС-эй барилгые дүүргэхэ гэһэн уялга гидробарилгашад абаһан байна.

Киргизэй ССР-эй Профсоюзуудай Соведэй түрүүлэгшэ **Б. Салиев** үгэ хэлэжэ, республикын фабрика ба заводуудта, полинууд болон фермэнүүдтэ хахад миллион үлүүтэй хүн социалис мүрысөөндэ хабаадана гээд съездэ элидхээ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе эрхимээр угтаха бэлэдхэл хэхэдээ, предприятинуудай коллективүүд 1970 оной ноябриин 7 хүрэтэр табан жэлэй түсэб дүүргэхэ уялга абаа.

Удаань Киевэй Шевченкын нэрэмжэтэ оперо, баледэй академическэ театрай месткомой түрүүлэгшэ, СССР-эй арадай артист **Д. М. Гнатюк** үгэ хэлээ.

Алжирай ажалшадай бүгэдэ ниитын нэгэдэлэй секретарь **Абделькадер Дридер,** Бухэкипрэй ажалай федерациин эмхидхэлэй асуудалай талаар секретарь **Панделис Варнавас,** Цейлоной профсоюзуудай федерациин генеральна секретарь **М. Г. Мендис** болон бусад үгэ хэлэжэ, съездые амаршалаа.

ВЦСПС-эй хүдэлмэри тухай элидхэлээр СССР-эй профсоюзуудай XIV съездын резолюциин проект бэлдэхэ комиссие съезд һунгаһан байна.

Мартын 1-дэ съезд хүдэлмэрөө үргэлжэлүүлхэ.

(ТАСС).

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй политическэ консультативна комитедые зарлаха тухай

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй политическэ консультативна комитет энэ оной мартын 6-да Софида суглархаар зарлагдаба.

Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлэй хорото муухай аашые болюулгаха

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитет, Совет эхэнэрнүүдэй комитет, СССР-эй Залуушуулай эмхинүүдэй комитет Вьетнамда эсэргүү эзэрхэг түримхэй хорото муухай ябуулгануудые болюулгаха уряатайгаар бүхы дэлхэйн олониитэдэ хандаба.

Һүүлэй үедэ Урда Вьетнамай зэбсэгтэ хүсэнүүд, бусад патриодууд американ сэрэгүүдые бута зада сохижо байнхай. Тиигэжэ диилдэһэн американ эзэмдэлгын сэрэгүүд, тэдэнэй Сайгондохи дахуул Тхиеу Ки гэгшын бүлэглэл Вьетнамай ехэ, бага городуудай зондо хоро шараа гарган, авиаци, танк, артиллери хэрэглэжэ, энгэй хүнүүдые хюдажа, байрын кварталнуудые һандаргана. Мүнөө американ сэрэгэйхид вьетнам арадта эсэргүү харата муухай ябуулгануудые хэжэ байна. Үнгэрхэдөө, хорото газ хэрэглэнэ.

США-гай империалистнуудай, тэдэнэй дахуул зараса болоһон сайгонойхидой гэмтэ ябуулгые эрид шууд буруушаанабди, хүн зонние олоор хюдахыень энэ дары борюулгаха эрилтэ табинабди гэжэ хандалга дотор хэлэгдэнэ.

(ТАСС).

КПСС-эй Центральна Комитедһээ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведһээ

Сэрэгэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые эдэбхитэйгээр эмхидхэн байгуулалсагшадай нэгэн, 1919 оһоо КПСС-эй гэшүүн, Советскэ Союзай Герой, артиллериин ахамад маршал **Воронов** Николай Николаевич 1968 оной февралиин 28-да 69-тэй болохоёо ябатараа, хүндөөр үбшэлһэнэй һүүлдэ наһа бараба гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ехэ шаналал гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

Вьетнам арадта, Вьетнамай Ажалшадай партиин Центральна Комитедтэ, Урда Вьетнамай Национально-сүлөөрэлгын Фронтын ЦК-гай Президиумдэ

ТАЛАРХАЛГЫН БЭШЭГ

Хүндэтэ нүхэд, ханинар!

Будапештдэхи консультативна уулзалгада сугларһан 67 коммунис ба хүдэлмэришэнэй партиин түлөөлэгшэд хадаа американ эзэрхэг түримхэйшүүлдэ ба тэдэнэй туһамаршадта эсэргүү шэрүүн шанга тэмсэл хэжэ, оронойнгоо эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые хамгаалжа байһан баатарлиг вьетнам арадта аха дүүгэй амаршалга хүргэнэ.

Вьетнам арадай энэ ехэ баатаршалгань сүлөөрхын түлөө тэмсэжэ байһан бүхы арадуудта үльгэр жэшээ, урмашуулга боложо үгэнэ. Энэ хадаа империализмда эсэргүү хүсэнүүдэй нэгэдэмэл ябуулга хэхэ хүсэтэ дүхэм нүхэсэл боложо үгэлсэнэ. Вьетнам хадаа эрэлхэг зоригой, тэсэбэриин, арадуудай гол дайсан болгошо американ империализмда эсэргүү тэмсэл хэхээр шиидэнги байлгын һүлдэ тэмдэг болоно. Үнэн зүб хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ бодоһон арадые илахын аргагүй гэжэ таанад эли тодоор харуулнат.

Һүүлшын неделинүүдэй турша соо танай туйлаһан илалтанууд бүгэдэ ниитэдэ баясхалан түрүүлнэ. Дайсанда удаа дараалуулан сохилтонуудые хэжэ байһан Вьетнамай патриодуудые бидэнэр халуунаар амаршалнабди, харин булимтарагшадтай хэжэ байһан байлдаандаа вьетнам арад хүсэд илалта туйлаха гэжэ этигэнэбди.

Уласхоорондын жандармын, арадуудай эрхэ сүлөө дарагшын үүргэ дүүргэдэг американ империализм хэды ехэ гэмтэ ябуулга хээшье һаа, өөһэдынгөө һанаашалгануудые хэзээдэшье бэелүүлжэ шадахагүй. Америкын зонхилхы этэгээдүүдэй гэмтэ муухай политикые — ёһотойл геноцидай политикые уур сухалтайгаар шоо үзэн буруушаалга дэлхэйн бүхы оронуудта улам ехээр дэлгэржэ байна.

Удаа дараалуулан диилдэжэ байһан американ империализм Вьетнамдахи дайн байлдаагаа саашань үргэдхэнэ, атомна зэбсэг хэрэглэхэ заналта хэнэ, тиигэжэ бүгэдэ ниитын эб найрамдалда гай түбэг бодотоор татана, дэлхэйн термоядерна дайнай һүжэрхэ аюул тохёолдуулна. Энэ һүртэ ехэ аюулда эсэргүүгээр арадуудай эрид шанга ябуулгануудые хэхэнь, һэримжэтэй байханы мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ шухала болоо.

Вьетнам арад өөрынгөө оронние хамгаалхадаа, бүхы хүн түрэлтэнэй үмэнэ интернациональна уялгаа дүүргэнэ, эб найрамдал хамгаалха нангин хэрэгтэ алба хэнэ.

Тэмсэжэ байгаа Вьетнамтай һанал нэгэдэлгын хэрэгые интернациональна шухала уялгамнай гэжэ бидэнэр, коммунистнууд, тоолонобди. Империализмтай хэгдэжэ байһан зэбсэгтэ тэмсэлэй түрүүшын зэргэдэ ябаһан вьетнам арадта бүхы шухала дэмжэлгэ үзүүлхээр маанадай шууд сэхээр шиидэнги байһан тухай өөһэдынгөө партинуудай зүгһөө, манай олон миллион тоото улад зоной зүгһөө бидэнэр үшөө дахин батаар мэдүүлнэбди. Таанадта — социалис хани нэгэдэлэй оронууд, таанадта — бүхы коммунистнууд, таанадта — бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэд ба ажалшад, таанадта — национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй тэмсэлшэд, таанадта — эрхэ сүлөө ба эб найрамдалые үнэтэйдэ тоолодог дэлхэйн дээрэхи, тэрэ тоодо США-дахи бүхы хүнүүд талархана. Хүндэтэ нүхэдүүд, социалис оронуудай, бүхы дэлхэйн ажалшадай таанадта үзүүлдэг туһаламжа улам бүри ехэ болохо гэжэ этигэн найдажа шадаха байнат.

Илалтынгаа түлөө тэмсэжэ байһан вьетнам арадта дэмжэлгэ үзүүлхэ уласхоорондын фронтын саг үргэлжэ бэхижэн үргэдэжэ байһаниинь орон бүхэнэй, арад бүхэнэй хүсэл эрмэлзэлгэдэ, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хэрэгтэ таарална. Империализмын, хамагай түрүүндэ американ империализмда эсэргүүсэн тэмсэхэ нэгэдэмэл ябуулга хэхэ гээшэ манай үе сагай эгээн лэ шухала эрилтэ болоно.

Хүндэтэ ханинар! Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын зүб зүйтэй дурадхалнуудта, Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын программада үндэһэлэн Вьетнамай асуудал шиидхэхэ гансахан лэ зам бии гэжэ таанадай тоолодогые бидэнэр хүсэдөөр зүбшөөнэбди. Вьетнамые зэрлиг муухайгаар бомбодолгые, Вьетнамда эсэргүү бусад бүхы сэрэгэй ябуулгануудые дары түргэнөөр, үгэ дуугүйгөөр болюулха эрилтэ бидэнэр хэнэбди.

Вьетнамай газар — омог дорюун, зоримгой арадай үлгы мүн. Энэ нангин газар дээрэһээ һүүлшын интервентын намнуулха саг заатагүй хүрэжэ ерэхэ. Вьетнамай газар дээрэ вьетнам арадһаа ондоо эзэн үгы, бии болохошьегүй.

Эрхэ сүлөөгэйнгөө, бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байһан баатарлиг вьетнам арадта алдар соло!

Будапешт, 1968 оной февралиин 28.

…МУНИС БОЛОН ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ПАРТИНУУДАЙ …ӨӨЛЭГШЭДЭЙ БУДАПЕШТДЭХИ КОНСУЛЬТАТИВНА УУЛЗАЛГА

… февралиин 29. …льтативна уулзалгын …эй хүдэлмэриин иимэ …огдобо.

…болон хүдэлмэришэдэй …нсультативна уул…н 28-да хүдэлмэрөө

…э Бельгиин Коммунис …й политбюрогой гэ…, Болгариин Комму…нтральна Комитедэй …шүүн, ЦК-гай сек…, Боливиин Комму…нтральна Комитедэй …етарь Хорхе Колье, …мунис партиин ЦК…а секретарь Луис Кар…гэгшэд түрүүлэгшээр …дүнүүд үгэ хэлээ:

…оммунис партиин ЦК…гой гэшүүн, секретарь … энэ жэлэй дүүрэтэр …лон хүдэлмэришэдэй …энэ зүблөөе зарлаха …бии болоо гэжэ үндэ…нүүдые харуулаа. Энэ …өөһэдынгөө түлөөлэгэ… Будапешт эльгээгээ…дүү партинууд хабаа…йна. Манай партиин …блөөн дээрэ зарим …айгаагүй ушар тэрэ… һаад боложо шадаха…арлалгые саашадань …саар һаатуулаа һаа, … коммунис хүдэлөө…түс партинуудай аша …элэн империализмда …э хоро хүргэхэ бай… зүблөөе үнгэргэхэ, …өөе бэлэдхэхын тула …энэ уулзалгада ха… мүн хабаадаагүй …түлөөлэгшэдһөө коми…гэһэн дурадхалые тэ… Консультативна уул…нэй зүблөө зарлаха …эргэтэ шиидхэхы ал… этигэжэ байһанаа …ациин хүтэлбэри…доо.

…Холбоото Штадуудай …иин Генеральна секре… …энэ оной эсэс болотор … марксис бүхы …сахоорондын зүблөө …ые шууд сэхээр дэм…лэбэ:

… коммунис хүдэ… болбол ажабайдалай …ын үйлэ хэрэгүүдээр … ёһогүй, тэрэниие …амгаалалгын шухала …мүн лэ хангажа ша…хэй коммунистнуудай … бүхы дэлхэй дээрэ …алта бэлэдхэнэ. Энэ …уулха хүсэн хадаа …ниитын общестбын хүгжэл…жо байһан асари ехэ …ые мэдэрхэ ябадал …нээр хэжэ шадаха …добтолгые түрүүшын …

… саг дэлхэйн комму…рлахэ эрилтэ табина …ааар этигэнэбди. Энэ … партинуудай хоорон…үблөө андалдан абал-салга, зүбшэн хэлсэлгэ мэтын али нэгэн гуримай эмхидхэл боложо тодорхойлогдоно.

Манай парти марксис коммунис партинуудай уласхоорондын зүблөөе зарлахын түлөө үгэеэ хэлэнэ. Энэ зүблөө зарлалгые ямаршье үгэ дуугүйгөөр дэмжэнэбди. Манай талаһаа хабаадаха хэрэгтэ ямаршье һаад байхагүй.

Вьетнам арадай хэжэ байһан зэбсэгтэ тэмсэлэй шэнэ далайсын ёһоор, бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы районуудта, бүхы оронуудта, бүхы городуудта, бүхы хүдөө тосхонуудта, бүхы дэлхэй дээрэ политическэ, соёл сурталай, дипломатическа тэмсэлээ үндэр хэмжээнтэ табихамнай шухала болоно.

Финляндиин Коммунис партиин ЦК-гай политбюрогой гэшүүн Анна-Лииса Хювенен үгэ хэлээ. Уласхоорондын зүблөөнүүдэй хэрбээ тэдэнэй һайнаар бэлэдхэгдэжэ, һанамжануудаа үргэнөөр андалдан абалсалгын үндэһэ һуури дээрэ үнэн сэдьхэлэй, нүхэд ёһоной оршон байдалда үнгэргэглөө һаа, бүхы дэлхэйе һонирхуулжа байһан шухалын шухала асуудалнууд болон хүгжэлтын үйлэ хэрэгүүдтэ сэгнэлтэ үгэхэ арга боломжо нээгдэхэ. Эдэ зүблөөнүүд өөрынгөө шэнжэ шанараар, үг зорилгоор, зүбшэн хэлсэхэ асуудалнуудаараа оршон байдалһаа, уласхоорондын байдалһаа, мүн тэмсэлэй ниитэ байдалһаа дулдыдан ондо ондоо байжа магадгүй.

Манай һанамжаар, болохоёо байһан уласхоорондын зүблөөнэй гол асуудал гэбэл, дайн сэрэгэй ба эб найрамдалай асуудал, империализмда эсэргүү тэмсэлдэ нэгэдэлгын асуудал мүн болоно. Эб найрамдалые тогтонижоруулха, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал тогтонижоруулхын түлөө тэмсэжэ байһан хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ тухай асуудал зүбшэхэ зүйлнүүдэй гол асуудал болохо ёһотой.

Вьетнамай асуудалда, национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ, шэнээр байгуулагдаһан гүрэнүүдтэ хүргэгдэхэ туһаламжада, неоколониализмын харгы хааха арга боломжонуудта, амгалан ёһоор зэргэ оршон байха асуудалда, дэлхэйн гурбадахи дайн сэрэгые ушаруулхагүй асуудалда анхаралаа ехээр хандуулха хэрэгтэй.

Германиин нэгэдэмэл социалис партиин ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, Центральна Комитедэй секретарь Эрих Конеикер үгэ хэлэхэдээ, Германиин Нэгэдэмэл социалис парти дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлэй жагсаалтай байхын түлөө шууд сэхээр оролдоно гээд онсолон тэмдэглэбэ. Европодохи эб найрамдалай талаһаа хаража үзэбэл, Бонной правительствын эзэрхэг, үһөө хяһаагаа абаха гэһэн политикэ гол аюул болоно. Энэ политикань США-гай империализмын глобальна стратегитэй, мүн Баруун Германидахи нацизмын һүжэрэлгэтэй холбоотой юм. Революционно хүсэнүүдэй тэмсэлэй шэнэ асуудалнууд ниитэ стратеги зохёохо. Империализмда эсэргүү тэмсэлдэ ажал ябуулгануудаа тааруулан зохёохо эрилтэ уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй үмэнэ табина. Баатар вьетнам арадтай Германиин нэгэдэмэл социалис парти эблэршэгүй һанал нэгэтэй юм гэжэ Эрих Хонеккер онсолон тэмдэглэбэ. 1968 оной ноябрьда Москвада коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудай уласхоорондын зүблөө зарлаха гэжэ Германиин нэгэдэмэл социалис парти дурадхана. Тэрэнэй зүбшэхэ зүйлнүүд иимэ байха ёһотой: «Империализмда эсэргүү тэмсэлдэ коммунис хүдэлөөнэй ба бүхы революционно хүсэнүүдэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ». Уласхоорондын зүблөө бэлдэхын тула аха дүү бүхы партинуудай түлөөлэгшэдһөө комисси байгуулха шухала.

Кипрэй ажалша арадай түрүү үзэлтэй партиин Генеральна секретарь Эзекиас Папаиоанну үгэ абаба. Энэ уулзалга нэгэдэл хангахые зааха-шье удаарангүй уоялха ёһотой гэжэ мэдүүлбэ. Энэ хадаа Вьетнамые хамгаалхын аша туһада хэрэгтэй, энэ халаа Америкын империализмые бута сохилгодо хэрэгтэй. Вьетнамай аша туһада бидэндэ нэгэдэл хэрэгтэй. Араб оронуудһаа Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлые намнан гаргахын тула, Дүтын Зүүн зүгтэ эб найрамдал хангахын тулада бидэнэртэ нэгэдэл хэрэгтэй. Контрреволюциие зогсоохын тула, Грецидэ, Испанида, Португалида, мүн бусад оронуудта диктатурын оронда демократи байгуулхын тула бидэндэ нэгэдэл хэрэгтэй. Национальна сүлөөрэлгын, эб найрамдал болон социализмын аша туһада бидэнэртэ нэгэдэл хэрэгтэй.

Австриин Коммунис партиин ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, Центральна Комитедэй секретарь Эрбин Шарф иигэжэ хэлэбэ: Вьетнамда США-гай хэжэ байгаа эзэрхэг түримхэй добтолгые үргэдхэжэ байһан ушар хадаа Коммунис партинуудай уласхоорондын зүблөө тон түргөөр зарлахые баадхана. Империализмда эсэргүүгээр нэгэдэлээ жагсааха гээшэ манай политикын түрүүшын ээлжээндэ табиха асуудал болоно. Энэ хадаа бидэнэрэй, коммунистнуудай, үзэл бодолой уялга болоно. Энэ асуудалые хараадаа абажа, бидэнэр һанал бодолой арсалдаае шиидхэхы гэжэ тоолохо ёһогүйбди. Бүрин нэгэдэлые туйлаха зорилгоор, парти бүхэниие, тэрэ тоодо Югославиин коммунистнуудай союзые, уласхоорондын зүблөөндэ хабаадаха шухала гэжэ этигүүлхэ шухала. Орон бүхэндэ тогтоһон эрхэ нүхэсэлнүүдые хараадаа абан, коммунис парти бүхэн ямар политика ябуулхаяа бэеэ даанхайгаар, өөрөө шиидхэнэ. Коммунис партинуудай автономи болбол империализмда эсэргүү тэмсэлдэ тэдэнэй жагсаалые һуладхааха ёһогүй.

Сириин Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Халед Багдаш үгэ абахадаа, консультативна энэ уулзалга болбол уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые туйлаха замда ехэ ба шухала алхам болоно гээд хэлэбэ. Нэгэдэл болбол империализмда, тэрэнэй гол хүсэн болохо Америкын империализмда эсэргүүгээр тэмсэхын тула, баатар вьетнам арадые дэмжэхын тула, тэрэшэлэн араб оронуудта эсэргүү Израилиин империалис эзэрхэг түримхэй ябуулгын хойшолонгуудые усадхахын тула хэрэгтэй гэжэ коммунистнуудһаа гадна, бүхы түрүү үзэл бодолтой хүсэнүүд мэдэдэг. Бүхы эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые, империалис эзэрхэлгые бута сохихын тула нэгэдэл хэрэгтэй.

Сионизм болбол Америкын империализмда алба хэдэг хүдэлөөн гэжэ тэрэ элишэлбэ.

Советскэ Союз — уласхоорондын бүхы революционно ажал ябуулгын гол түшэг тулгуури, гээд тэрэ мэдүүлнэ.

Коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудай зүблөөе энэ жэлдэ зарлаха гэһэн дурадхалые тэрэ зүбшөөнэ. Мүн тиимэ зүблөөе үнгэргэхэ эгээн һайн газар Советскэ Союзай түб хото болоно гээд тэрэ һанамжаяа хэлэбэ.

Иранай арадай партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Ираджа Искендери энэ уулзалгые бэлэдхэжэ эмхидхэһэнэйнь түлөө Венгриин хүдэлмэришэнэй социалис партида баяр хүргөөд, партиингаа хараа бодолые хэлэжэ үгөө. Мүнөө үе сагай уласхоорондын оршон байдалда коммунис хүдэлөөнэй шухалын шухала удха шанартай асуудал гэбэл, уласхоорондын шэнэ зүблөө зарлаха хэрэг болоно гэжэ манай парти тоолоно. Энэ зүблөөнэй гол зорилго — гараһан асуудалнуудые хамтаараа зүбшэн хэлсэжэ, хамтынтаа ажал ябуулгын аша туһада тобшолол хэхэ ябадал болоно. Зүблөөнэй хэлсэхэ зүйлнүүд иимэ байха ёһотой: «Империализмын һүжэржэ байһан эзэрхэг түримхэй ябуулгануудта эсэргүү тэмсэлдэ бэелүүлхэ уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй шухала, хойшолуулашагүй зорилгонууд, эб найрамдал хамгаалха хэрэгэй зорилгонууд.»

Уласхоорондын зүблөөн энэ оной дүүрэхэһээ урид Москвада болохо ёһотой гэжэ Искендери хэлэбэ.

Франциин Коммунис партиин Центральна Комитедэй политбюрогой гэшүүн, секретарь Жорж Марше иигэжэ хэлэбэ: империализмда, нэн түрүүн бүхы арадуудай ниитэ дайсан болохо Америкын империализмда эсэргүү тэмсэлдэ манай коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ ябадал мүнөө үе сагта манай партинуудай эгээн шухала зорилго гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Мүнөө манай хамтын ажал ябуулгын тон шухала шата тухай эндэ хэлэгдэнэ. Тиимэһээ зүблөөнэй амжалтатай байхын тула өөрынгөө хубитые оруулха гээшэ бүхы партинуудай уялга болоно гэжэ бидэнэр һананабди. Бэлэдхэлэй үедэ гараһан асуудалнуудые бэе бэеэ ойлголсолгын оршондо шиидхэхэ хэрэгтэй.

* * *

Энээнэй һүүлээр уулзалга дээрэ хабаадаһан 67 коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудай түлөөлэгшэд вьетнам арадтай һаналаа нэгэдэлгын бэшэг баталан абаба.

Февралиин 29-дэ консультативна уулзалга хүдэлмэрөө үргэлжэлүүлхэ.

КПСС-эй ОБКОМДО, БурАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ 1968 ОНОЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ГУРИМ ТУХАЙ

Хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абаха, гүрэндэ элбэгээр худалдаха, продукциин единицэ бүхэндэ хүсэ, зөөри багаар гаргахын түлөө Бүхэроссиин болон республикын социалис мүрысөөндэ хүдөөгэй ажалшадые үргэнөөр хабаадуулха зорилгоор КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет **иигэжэ тогтообо:**

1968 ондо колхоз, совхозуудай дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ гурим батална. Бүхэроссиин болон республиканска социалис мүрысөөндэ илажа гарагшадта дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан иимэ гуримаар үгтэхэ гэбэл:

АЙМАГУУДТА

Тарян ажалаар нэгэдэхи һуури эзэлһэнэй түлөө РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг, 5 мянган түхэриг мүнгэн шан барюулагдаха.

Мүрысөөнэй дүн жэлэй һүүл багта, ноябриин 1-дэ согсологдохо байна.

Мал ажалаар нэгэдэхи һуури эзэлһэнэй түлөө КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг болон 500 түхэриг мүнгэн шан барюулагдаха. Хоёрдохи һуури эзэлэгшэдтэ — 300 түхэриг, гурбадахи һуурида — 200 түхэриг мүнгэн шан үгтэхэ.

Мүрысөөнэй дүн жэлдээ 4 дахин (нэгэдэхи кварталай һүүлдэ, жэлэй түрүүшын хахадта, 9 һарын болон жэлэй һүүлдэ) гаргагдаха байна.

КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА

Ороохо таряа үйлэдбэрилгэ, гүрэндэ худалдалгаар республика соогоо нэгэдэхи һуури эзэлһэн найман ажахынуудта РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг, тус тустаа 1,5 мянган түхэриг мүнгэн шангууд барюулагдаха.

Мүрысөөнэй дүн ноябриин 1-дэ гаргагдаха.

Овощ, хартаабха элбэгээр ургуулжа, гүрэндэ ехээр худалдаад, нэгэдэхи һуури эзэлһэн ажахыда КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг, 500 түхэриг мүнгэн шан барюулха. Хоёрдохи һууриин түлөө — 200 түхэриг мүнгэн шан үгтэхэ.

Мүрысөөнэй дүн ноябриин 1-дэ гаргагдаха.

Үбһэ ногооной баян ургаса абажа, нэгэдэхи һуури эзэлһэн ажахыда КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг болон 500 түхэригэй мүнгэн шан барюулагдаха. Хоёрдохи һуурида — 300 түхэриг, гурбадахи һуурида — 200 түхэриг мүнгэн шан үгтэхэ.

Мүрысөөнэй дүн ноябриин 1-дэ гаргагдаха.

Мал ажалаар нэгэдэхи һуури эзэлһэн гурбан ажахынуудта КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугууд, ажахы бүхэндэ 1000 түхэриг мүнгэн шангууд барюулагдаха.

Мүрысөөнэй дүн жэлэй һүүлдэ гаргагдаха.

ТРАКТОРНА БРИГАДАНУУДТА

Ороохо тарянай гү, али ондоошье гол ургамалнуудай үндэр баян ургаса абажа, республика соогоо түрүүшын һууринуудые эзэлһэн гурбан бригадада «Газар таряалан эрхим һайнаар эрхилдэг бригада» гэһэн нэрэ зэргэ олгохо, нэгэдэхи һуури эзэлһэндэнь — 500 түхэриг, хоёрдохи һуурида — 300, гурбадахи һуурида — 200 түхэриг мүнгэн шангууд барюулагдаха.

Адууһа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, ороохо тарянай, тэжээлэй ургамалнуудай болон нуга сабшалангай үндэр баян ургаса абаха, мүн хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхын түлөө, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулхын түлөө колхознигууд, совхозой хүдэлмэришэд, хүдөөгэй болон уһанай ажахын мэргэжэлтэдэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ гэжэ партийна, совет болон профсоюзай, комсомолой, хүдөө ажахын органуудые уялгалаа.

Улаан туг болон мүнгэн шан барюулха тухай дурадхалые хүдөө ажахын министерство, Облпрофсовет КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ оруулха байна.

КОММУНИС, ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ПАРТИНУУДАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ КОНСУЛЬТАТИВНА УУЛЗАЛГА ДЭЭ

КПСС-эй делегациин толгойлогшо нүхэр М. А. СУСЛОВАЙ хэлэһэн

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Консультативна уулзалгада хабаадагшадые—аха дүү партинуудай бүхы түлөөлэгшэдые КПСС-эй делегациин үмэнэһөө халуунаар амаршалхыем түбхын түрүүн зүбшөөгыт. Тэрэшэлэн хүнлэмүүшээр угтаһанайнь, энэ уулзалгада бэлдэхын тула шухала бүхы юумэ хэһэнэйнь түлөө, бидэнэй хамтааран хүдэлмэрилхэ аятай зохид арга боломжо хангаһанайнь түлөө Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитетдэ гүн ехэ баясхалан хүргэхые хүсэнэбди.

Консультативна уулзалгые КПСС ехэ удха шанартайда тоолоно. Эндэмнай коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй уласхоорондын шэнэ зүблөө зарлаха тухай, тэрэнэй уг зорилго, зүблэхэ зүйл тухай, үнгэргэхэ болзор ба бэлдэхэ арга методуул тухай тон шухала асуудалнуудые шиидхэхэ болоно. Энэ зүблөөе зарлалга аха дүү партинуудай эмхидэн нэгэдэхэ хүсэлые, тохёолдоһон бэрхэшээл зайсуулха, коммунис хүдэлөөнэй шэнэ дэбжэлтэ түйлаха гэһэн зоригжолые элирхэйлэн харуулна.

Шэнэ зүблөөн тухай асуудал манай хүдэлөөн дотор һүүлэй 2—3 жэлэй турша соо үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэжэ байнхай. Энэ бодомжо олон түмэндэ мэдэрэгдэн һайшаагдалхаһаа гадна, мүн бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ эхилээ. Зүблөөнэй асуудалнуудаар хоёр талын хөөрэлдөө хэхэһээ гадна, тэрээндэ хамтаараа бэлдэжэ захалхамнай.

Энэ трибуна дээрэһээ аха дүү партинуудай түлөөлэгшэдэй хэлэһэн һанал бодолые һонирхон шагнаад, гол, үндэһэн асуудалаар—коммунис хүдэлөөнэй нягта эмхидэл түйлаха, арадуудай гол дайсан болоһон империализмтай бүри шангаар тэмсэхын тула бүхы социалис, демократическа, түрүү үзэл бодолтой хүнүүдые нэгэдхэхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлэй, хараа бодолнуудайнгаа тудалдадаг байһые хананягаар тэмдэглэхэ хүсэлтэй байнабди. Эдэнэй үгэнүүд дотор шэнэ зүблөөндэ бэлдэхэ онол арга, түхэл маяг тухай тодорхой дурадхалнууд оруулагдана. Эдэниие согсолходо, һаналаа нэгэдэһэн, тон таарамжатай тобшолнуудые хэхэ арга олгохо байха.

Консультативна уулзалгын зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаһан асуудалаар манай хараа бодол һайбуулхыемни зүбшөөгыт.

Уласхоорондын зүблөөнүүдые үнгэргэлгэ мүнөөнэй оршон байдалдахи коммунис хүдэлөөнэй зайлашагүй эрилтэ болоно гэжэ тоолонобди. Партинуудай хоорондын интернациональна холбоо барисаан хоёр талынишье, региональнашье гурималаар хүгжөөгдэжэ болохо байһаниинь элитэ. Тиигэбэшье уласхоорондын зүблөөн лэ парти бүхэнэй хүсэд бэеэ даанхай байдал хангаан, дэлхэйн бүхы оронуудай коммунистнуудай ябуулгаяа зүбшэлэн бэелүүлхэ арга олгохо байна.

Хүдэлмэришэн ангиин, тэрэнэй коммунис манлайн интернациональна ёһоор һаналаа нэгэдэлгэ дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй хүгжэлтын шухала нүхэсэлынь хододоо байһан юм. байна. байхашье. Пролетарска интернационализмда үнэн байха гээшэ коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые, дэлхэйн социалис хани нүхэсэлэй харилсаа холбооe батадхаха зорилготой тодорхой ябуулга бэелүүлхэ эрилтэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр табина. КПСС тушаа хэлэбэл, В. И. Ленинэй заабаринай ёһоор. манай парти бусад аха дүү, марксистско-ленинскэ партинуудтай хамта саашадаашье «интернациональна хүдэлмэришэдэй хэрэг бэелүүлхэ: хамтын нэгэ ниитэ хүдэлмэри бүтээхэ, бүхы нацинуудай хүдэлмэришэдые эсүүлэн эмхидхэхэ, нэгэдхэн холбохо, ниилүүлхэ болоно». (Зохёолнуудай түгэс согсолбориин 25-дахи том, 360 хуудаһан). Бүри эзэрхэг түримхэй болоһо байгаа империализмда эсэргүү тэмсэлдэ эмхидэн нэгэдэхэ шухала болоһонһоо, мүн коммунис хүдэлөөндэхи байдалһаа уламжалан шэнэ зүблөө зарлаха ушартай бологдоо гэжэ КПСС тоолоно.

Мүнөөнэй уласхоорондын байдалые бүхы дээрэнь абажа сэгнэн харабал, коммунис хүдэлөөндэ зарим тэды бэрхэшээлэй тохёолдобошье, империализмын эзэрхэг түримхэй бүлэгүүдэй гааран дэбэрбэшье, дэлхэйн хүгжэлтын гол шэглэлынь коммунистнуудай толгойлдог революциин ба социализмын хүсэнүүдэй үргалтаар үдэшэгдэнэ гэжэ найдамтайгаар батахан хэлэжэ болохо байна. Революционно хүсэнүүдэй үмэнэ шэнэ зорилгонуудай табигдаһан, шэнэ арга боломжонуудай нээгдэһэн үедэ мүнөө дэлхэйдэхин орожо байна.

Дэлхэйн социалис оронууд политическэ, экономическа, сэрэгэй хүсэ шадалаа улам хүгжөөн шангадхажа байнхай. Империализмда эсэргүү гол хүсэн болоһо эдэ оронуудай үүргын бүри ехэ болоһо байһаниинь дээрэ дурсагдаһан ушараар түбхын түрүүн тодорхойлогдоно. Социалис оронуудай коммунистнуудай ажал хэрэг интернациональна бүри ехэ удха шанартай болоһо байнхай. Дэлхэйн хүгжэлтэдэ социалис оронуудай политикын үзүүлдэг нүлөөн улам ехэ болоно. Социализмын олохон оронууд дотор экономическа онол мэргэжэл һайжаруулха, социалис демократи хүгжөөхэ, ажалшадай байдал улам һайжаруулха горитой хэмжээнүүд мүнөө бэелүүлэгдэжэ байна. Эдэнь дэлхэйдэхи хүсэнүүдэй хубааралтые саашадаа социализмын аша туһада, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын бүхы хүсэнүүдэй аша туһада хубилгаха хэрэгтэ мүн лэ сэхэ хамаадана. Хоёр ондоо байгуулалтын мүрысөөнэй саашанхи байдал, дэлхэйн социализмын нэрэ хүндын дээшэлэлгэ, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дэмжэлгын үргэдэлгэ, коммунизмда харша үзэл бодолые элишэлгэ социалис, коммунис байгуулалтын амжалтануудһаа нилээд дулдыдаха байна. Коммунис партинуудай хүтэлбэрилхы, залан үдаридахы ажал ябуулга, тэдэниие марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудай үндэһөөр элсүүлэн жагсаалга хадаа социализмын оронуудай шэнэ амжалта түйлаха зайлашагүй эшэ нүхэсэл болоно.

Колониализмын дарлалтые унагааһан арадуудай тэмсэл шэнэ шатадаа оронхой. Мүнөө, империализмын политическэ зонхилолгын ёһо гуримые эдэнэй гол түлэб нугадараад байхадань, экономическа талаараа бэеэ даадаг болохо, шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүү тэмсэлэй талаар социальна дэбжэлтэ түйлаха зорилгонууд эдэ арадуудай үмэнэ түбхын түрүүн табигдаа. Империализм хадаа шэнэ түхэлэй колониалис политикын туһаламжаар, онол арганuудаа шэнэ оршон байдалда тааруулан, агсан колониинууд дотор эзэрхэн зонхилдог зандаа үлэхэ, үндэһэ яһанай дарлалтын ба мүлжэлгын гуримые «шэнэдхэн хубилгаха» һэдэлгэ гаргана. Дэлхэйн энэ үргэн нэлэнхы дайда дээрэ империализмын, дотоодын хархис этэгээдүүдэй хорото ябуулгануудта эсэргүү тэмсэл соогуур политическэ хүсэнүүд буридэн жагсана. тиигээд эдэ оронууд доторхи империалис этэгээдүүдтэ, колониальна зонхилолгын хойшолонгуудта эсэргүүсэхэһээ гадна, мүн ниитын харша байгуулалта болоһон капитализмда эсэргүүсэн тэмсэнэ. Национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн шэнэ шатануудтаа тулажа ерэнхэй.

Хүгжэнги капиталис оронуудахи хүдэлмэришэнэй, ниитэ демократическа хүдэлөөндэ шухала хубилалтанууд болоһо байна. Монополинуудай эзэрхэн зонхилолгодо эсэргүүсэгшэ пролетариадай тэмсэл улам шангарна. Общество доторхи олонхи зон, илангаяа капитализмын политическэ мухардалгые, сургал боловолой талаар доройтолгые эли тодоор хаража байһан залуушуул ба интеллигенци бүри ехээр дураа гутадаг болоһо байнхай. Капиталис байгуулалтын политическэ, экономическа тогтуурингүй болоһон жэшээ баримтанууд улам эли тодоор харагдана.

Эдэ бүгэдэнь революционно хүдэлөөнэй бүри ехээр бадарха шэнэ арга боломжонуудые бии болгоно. Гэхэтэй хамта, эдэ арга боломжонуудые бодото дээрэнь бэелүүлгэ дэлхэйн коммунис хүдэлөөнһөө, үе сагай онсо өөрэ байдалые харадаа абаха, өөрынгөө политическэ хараа шэглэлые улам нарижуулха, тактикаяа мэргэжүүлхэ, империализм ба хархис хүсэнүүдтэ эсэргүүсэн нягта эмхидэлтэйгээр тэмсэхэ хаба шадабариһаа ехээр дулдыдаха болоно.

Манай һанамжын ёһоор, уласхоорондын шэнэ зүблөө зарлаха шухала байһанай түрүүшын шалтагаан иимэ байна.

Мүн ондоошье шалтагаан бии гэбэл, революционно хүдэлөөндэ һаад хэхэ гэдэг хархис этэгээдүүдэй һэдэлгын улам ехээр гаргагдажа байһан ябадал болоно. Тусхайлан хэлэбэл, социалис байгуулалтадахи, дэлхэйн коммунис хүдэлөөндэхи эмхидэлэй зарим тэды һуларһые һамбаашалан, империалистнууд өөһэдынгөө байдал бэхижүүлхэ, зарим газарта алдаһан юумэеэ бусааха гэжэ оролдоно. Дэлхэйн жандармын үүргэ дүүргэдэг Холбоото Штадууд эзэрхэг түримхэй ябуулга холо холо эмхидхэнэ, сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй зарим отрядуудые зэбсэгэй хүсөөр дараха ашаа гаргана.

Вьетнам арадта эсэргүү американска империализмын гутамшаг муухай дайн, Кубада, Корейн Арадай-Демократическа Республикада эсэргүү хорото ябуулганууд, Латинин Америкын гүрэнүүдэй хэрэгүүдтэ убай һэнгэргүйгөөр хамаархалга, Азиин ба Африкын зарим оронуудта хархис урбалтануудые эмхидхэлгэ, Дүтын Зүүн зүгтэ үүдхэгдэһэн эзэрхэг түримхэй ябуулга, Грециэхи фашис урбалта, ФРГ-дэхи реваншис, неонацис этэгээдүүдэй годооролого, милитаризмын улам һүжэрөөгдэжэ байһан ябадал—эдэ бүхы ушарнууд дэлхэйдэхи хүсэнүүдэй хубааралтые өөһэдынгөө аша туһада хубилгаха гэһэн империализмын һэдэлгэнүүдые гэршэлнэ.

Империализмын эзэрхэг түримхэй хүсэнүүд хорото үгээнүүдые, эзэрхэг доботолгонуудые, нютагай шэнжэтэй дайнуудые хэхэ гэжэ улам ехээр оролдоно. Энэнь уласхоорондын байдал шахардуу шанга болгоно. дэлхэйн дайнай аюул ехэ болгоно. Гэхэ зуура империализмын иимэ стратегинь мүн баһа тэрэнэй һула ахир байһые элирхэйлнэ. социальна байгуулалта байха хаба шадалгүй болоһыень гэршэлэн харуулна. Экономическа хүсэ шадалаа, тиинһээ тиитэрээ үзэл бодолой—политическэ арганuудые социализмын ба революциин хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдээ хэрэглэхээр багсааха аргань барагдажа байнхай.

Гэбэшье США-гай империализм иимэ зам һунгаан абахадаа, уг зорилгодоо ойртоогүй. Сэрэгэй хорото балмад ябуулгануудай туһаламжаар революционно хүдэлөөе һаатуулха гэһэн һэдэлгэнүүдынь эзэрхэг түримхэй доботолгодо дайрагдаһан арадуудай зүрхөө, империалис шуһахай ябуулгада нэрбэгдэһэн арадуудтай һанал нэгэтэй, эдэниие үнэхөөрөө талархан дэмжэдэг олонхи социалис оронуудай, коммунис партинуудай зүрхөө эрид шанга харюугаар үгтагдаа. Советскэ Союз, бусад социалис оронууд американска эзэрхэг түримхэй ябуулгые бута сохин зайсуулхын тула шухала политическэ, экономическа ба сэрэгэй үргэн ехэ туһаламжа тэмсэн болоһон Вьетнамда үзүүлнэ. Американска империалистнуудта эсэргүү зэбүүрхэл бүхы дэлхэй дээрэ улам үргэдэн дэлгэржэ байнхай. Эзэрхэг түримхэй ашануудта эсэргүүсэһэн арадуудай сохилто бүри шанга, эбсэшэгүй хатуу болоһо байна. США-гай засаг баригша бүлэгүүдые дэлхэйн олониитын буруушааһан морально-политическэ буруушаалта бүгэдэндэ мэдээжэ баримта болоо. Тэдэ бүлэгүүдэй политика США-гай үнэн союзнигуудайшье дунда дураа гутаха ябадал үүдхэнэ. империалис оронуудтахи зүришэлдөөнүүд ехэ кризисэй шэнжэтэй болоһо байнхай. Энээнһээ уламжалан, империалис зонхилолгын бүхы ёһо гуримые эзэда сохихо шэнэ арга боломжонууд революционно хүсэнүүдэй үмэнэ элирнэ. Эдэниие хэрэглэлгэ түс хүсэнүүдэй нэгэдэмэл ябуулгаһаа ехээр дулдыдаха.

Манай һанахада, зүблөө зарлаха шухала болоһоной хоёрдохи ушар шалтагаан иимэ байна.

Коммунис хүдэлөөнэй эмхидэл нэгэдэлые бэхижүүлхын тулада иимэ зүблөө зарлаха шухала. Революционно тэмсэлэй үндэһэн зорилгонуудаар хэдэн партинуудай баримталдаг хараа элитэ. Империализмын доботолгые бута сохин зайсуулха талаар һанал бодолой нэгэдэл эбдэгдээ. Коммунис хүдэлөөнэй зарим хубинуудта националис түхэлэй аюултай һэдэлгэнүүд элирүүлэгдээ. Хэһэг таһархай ябуулганууд хамтын дайсанда эсэргүү сохилтын хүсые һуларуулна. Эсэргүү талынгаа хүсэ бутаргаха гэһэн империализмын боломжонуудые таһалдуулха, тэрээндэнь эсэргүү шэглүүлэн, эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ даадаг байдалай, социализмын тала баригшадай үгээ ойлгосоһон хамтын ябуулга хэхэ тактика бэелүүлхэ гээшэ коммунис хүдэлөөнэй арюун уялга болоно.

Нягта эмхидэл хангаха гэһэн эрмэлзэл—коммунис хүдэлөөндэхи гол шэглэл мүн, гэхэ зуура бидэндэ шухала нэгэдэлые ондо ондоогоор ойлгоног. тиимэ нэгэдэл бодото дээрэнь бэелүүлхэ оно мүр, формо ба арга методууд тухай асуудалда элдэб янзаар хандадаг ябадалай бии байһаниинь элитэ. Эдэ асуудалнуудые нүхэдэй гуримаар, залан зохидоор зүбшэн хэлсэбэл, нэгэ янзын тобшололнуудые хэхэдэ туһалха, бүхы дэлхэйн коммунис партинуудай ябуулгые бүри һайнаар тааруулан ударидаха хэрэгтэ туһалха һэн.

Бүхы партинуудай тусгаар, бэеэ даанхай, тэгшэ эрхэтэй байлгын гуримые наринаар сахиха шухала гэжэ тоолодобди. Уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй хамтын документнүүд дотор найруулагдаһан эдэ гол ёһонуудые үндэһэ болгон, зүблөөндэ хабаадагшад аха дүү партинуудай интернациональна харилсаа холбооe тусгаар бэеэ даанхай байлгын эрхэ байдалда. эдэнэй хоорондохи харилсаанай ёһо гуримые саашадань хүгжөөлгын, оронойнгоо хуби заяанай түлөө. бүхы коммунис хүдэлөөнэй хуби заяанай түлөө харюусалгыень дээшэлүүлхэ, нүлөөе ехэ болгохо суртал бодолой, политическэ эшэ үндэһэн тухай һанал бодолоо зүблөөндэ хабаадагшад зүбшэжэ болохо һэн.

Партинуудай ондо ондоо хараа бодол баримталдаг асуудалнуудые зүблөөн дээрэ залан сэхээр, нүхэдэй ёһоор зүбшэн хэлсэжэ яһала болохо байгаа гэжэ һанагдана. Тиигэбэл—партинуудай хараа бодол тодорхохо, тэдэниие бүтэмжэтэй һайнаар, бүхы талааринь зүбшэн хэжэхэ арга олгохо һэн, зүблөөнэй зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаһан асуудалнуудаар хараа бодолоо зүбшэрүүлгэдэ туһалха байгаа.

Иимэ зүблөөн манай хүдэлөөнэйхи пролетарска интернационализмын гол ёһонуудые бэхижүүлхэ зэргэтэй. Коммунис партинууд мүнөө сагай тон шухала асуудалнуудые хамтааран зүбшэн хэлсэхэдээ, империализмда эсэргүүсэн тэмсэхын тула һаналаа нэгэдэһэн ябуулганuудые хэхэ тухай үгээ ойлголсоходоо, ажал ябуулга хэхэдээ, национальна, интернациональна зорилгонуудые тааралдуулан бэелүүлхэ хүсэлтэй байһанаа элирхэйлэн харуулха болоно.

Энэ хадаа манай зэргые эмхигүй болгохын тулада национализмын үзэл бодол хэрэглэхые һэдэдэг коммунизмда харша хархис этэгээдүүдтэ горитойхон сохилто болоһо үгэхэ һэн.

Гэхэ зуура зүблөө зарлаха хэрэгтэ бэрхэтэй асуудалнуудшье бии байна.

Бүхы коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай, тэрэ тоодо соёл сурталай ба политическэ талаар маанадтай мүнөө тон ехээр алгасалдадаг тиимэ партинуудай делегацинуудай эндэ, зүблөөн дээрэ байлсаа һаань, бидэнэр үнэн зүрхэнһөө һайшааха байгаабди. Зүгөөр зүблөөнэй бэлэдхэлдэ хабаадалсалга гээшэ ёһотойл һайн дуранай хэрэг болоно. тэрэниие парти бүхэнэй хүтэлбэрилхы органууд өөһэдөө шиидхэхэ зэргэтэй.

Зүблөөндэ бэлэдхэлэй үедэ хэрэглэгдэдэг демократическа методууд Консультативна уулзалгада хабаадалсаагүй партинуудай бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ бүрин эрхэтэйгээр хабаадалсаха арга олгоно. Манай һанамжын ёһоор. зүблөөндэ бэлэдхэлэй, тэрэниие үнгэргэлгын үедэ ямар нэгэн партиие буруушааха гү. али коммунис хүдэлөөнһөө «холодуулха» тухай хэлсээн болохогүй. болоһо шалахашьегүй гээшэ. Нягтаар жагсалга, бүри нягтаар жагсаалга шэнэ зүблөөнэй гол шухала уряа. гол зорилго болоно.

Гэбэшье манай хүдэлөөнэй юрэнхы асуудалнуудые хамтаараа хаража үзэлгэдэ, шиидхэлгэдэ хабаадалсахаһаа ямар нэгэн партиин арсаһыень зүблөө үндэһэ баримтагүйгөөр хойшолуулхын тулада. зүблөө зарлаха һанал бодолые муушалхын тулада хэрэглэлгые зүбшөөжэ болохогүй. Ямаршье парти бусад бүхы коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудта өөрынгөө хүра хүсэлые баадхаха ёһогүй байна.

Зүблөө зарлалгада эсэргүү, коммунис хүдэлөөнэй зэргые нягтаар жагсаахын тула зүблөө хэрэглэхэ гэһэн аха дүү партинуудай эрмэлзэлгэдэ эсэргүү хардалга гүрдэлгын кампани Мао Цзэ-дунай бүлэг хэнэ гэжэ эндэ хэлэгдээд байна. Зүблөөндэ бэлэдхэлэй бодото тодорхой шэнжэтэй болоһо эхилһэнэй һүүлээр энэ кампани эрид ехээр шангадхагдаа. Консультативна уулзалгада хабаадалсаха тушаа ВСРП-гэй ЦК-гай уряалда будүүлиг шэрүүнээр харюусаһан Мао Цзэ-дунай бүлэг хадаа манай хүдэлөөнэй зорилгонуудые шиидхэхэ, империализмда хамтаараа доботолго эмхидхэхын тула коммунис партинуудтай харилсаа холбоо байгуулхые хүсэдэггүй байһанаа үшөө дахин үсэд нэтэрүүгээр харуулаа. Энэ үһэрюу ябуулга хадаа коммунистнуудай баримталдаг пролетарска интернационализмын үзэлые Мао Цзэ-дунай бүлэгэй оройдоошье хэрэгсээдэггүй байһые гэршэлжэ үгэнэ. Тэрэнэй баримталдаг хараа бодол зүблөөе саашадань хойшолуулха үндэһэ баримта оройдоошье болоһо шадахагүй гэжэ мүнөө тон эли болоо.

Уласхоорондын шэнэ зүблөө зарлахаар, тиимэ болохолоороо, коммунис хүдэлөөе нягтаар жагсаалгын шухала шата, империализмын стратеги ба тактикада хаһа саг соонь, үрэ ехэтэйгээр үгтэһэн харюу болохоор энэ зүблөө үнгэргэхэ гэжэ аха дүү партинуудай шиидэнги байһые манай уулзалга эли тодоор тодоруулан харуулна. Тиимэһээ зүблөө зарлаха болзорые 1968 оной ноябрь—декабрь байхаар тодорхойлхо гээшэ тусгаар шухала гэжэ мааналта һанагдана. Манай һанамжын ёһоор, зүблөөндэ хамтаараа наринаар бэлэдхэхын тулада яһала хүрэхөөр саг бии. Энэ асуудалаар түйлагдаһан аад. дүнгэй коммюнике соо бэшэгдэһэн үгээ ойлголсолго уласхоорондын шухала удха шанартай байхал. Иигэжэ үгээ ойлголсолго марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта үндэһэлэн, зүблөө зарлахые, империализмда эсэргүү тэмсэлдэ өөһэдынгөө зэргые бүри нягтаар жагсаахые коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай шууд шиидэнги байһые бүхы дэлхэй дээрэ харуулха һэн.

Коммунис хүдэлөөнэй нягта жагсаал бэхижүүлхэ тон шухала асуудалнуудые зүблөөн дээрэ хамтаараа зүбшэн хэлсэбэл, аха дүү партинууд түс хүдэлөөнэй саашанхи хүгжэлтые үзэл сурталай-политическэ талаар шэнээр урмашуулха һэн. Энэнь империализмда эсэргүүсэн, эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ даанхай байдалай, социализмын түлөө тэмсэдэг бүхы революционно ба түрүү хүсэнүүдэй нэгэдэмэл ябуулга дэлгэрүүлгэдэ туһалха байна. **Империализмда эсэргүү тэмсэдэг коммунис хүдэлөөнэй ба бүхы революционно хүсэнүүдэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ** гээшэ КПСС-эй һанамжын ёһоор. зүблөөнэй хаража үзэхэ зүйлнүүдэй гол темэнь болоһо шадаха болоно.

Энээн тушаа зарим һанамжаа хэлэхыемни зүбшөөгыт.

Империализмда эсэргүү тэмсэл түс түс эзэрхэг түримхэй ябуулганuудта эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй байхаһаа гадна, бүхы империалис байгуулалтада эсэргүүгээр, монополис капиталай эзэрхэлгэдэ эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн байха ёһотой гэжэ бүхы коммунистнуудта ойлгосотой. Империализмда эсэргүү тэмсэлэй гол шэглэлые бидэнэр. коммунистнууд, тодорхойлхо ёһотойбди. Тулажа ерээд байһан асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулхадаа, манай хүдэлөөнэй уг зорилгые алгасан гарахагүй. коммунистнуудай ойрын ба холын хараата зорилгонуудые нягта холбоотойгоор хаража үзэхэ шухала. Имагтал һүүлэй жэлнүүдтэ болоһон ушарнуудые марксистско-ленинскэ һургаалай үндэһөөр гүнзэгыгөөр шэнжэлээд лэ байхадаа, революционно ба демократическа хүсэнүүдэй нэгэдэл тухай асуудалые бүхы талаһаань зүбөөр табижа, тэдэ хүсэнүүдэй улам нягтаар жагсаха үндэһэ һүүриие найруулан тодорхойлжо болохо байна.

Энэ хадаа империализмда эсэргүү гол отрядуудай революционно арга боломжые сэгнэхэ эрилтэ мааналта табина.

Хамагай түрүүндэ, дэлхэйн социалис хани нэгэдэлдэ ородог оронуудай нэгэдэлэй удха шанарые гүнзэгыгөөр дэлбэлэн харуулбал. уласхоорондын бүхы сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ, дэлхэйн бүхы революционно хүгжэлтэдэ түс хани нэгэдэлэй нүлөөе шангадхаха зам тодорхойлбол. туһатай байха һэн.

Научно-техническэ революциин ба бусад бодото эрхэ нүхэсэлнүүдэй нүлөөгөөр хүгжэнги капиталис обществонуудай социальна байгууламжада болоһо байһан хубилалтануудһаа уламжалан, бүхы антимонополис хүсэнүүдэй гол хубинь болоһо пролетариадай үүргэ тухай асуудал баһал шухала асуудал болоно. Гүрэнэй-монополис капитализмда, империализмда эсэргүүсэн тэмсэхын тула зүүнэй үзэл баримталдаг социалистнуудтай ба социал-демократуудтай коммунистнуудай нэгэдэмэл ябуулга хэхэ саашанхи хараа замые, шэнэ дүй дүршэлые анхаралдаа абалсан хаража үзэхэдэ болохо байгаал даа. Империализмын, дайнай ба хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэл бүри эдэбхитэй болгохын тулада бидэнэр, коммунистнууд, өөһэдынгөө ябуулгануудаар революционно хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ улам бүри дүтэрхы болоһо байһан юрэнхы демократическа хүдэлөөнүүдтэй үргэн холбоо байгуулхын тула шууд сэхэ оролдолго гарганабди.

Бүхы революционно хүдэлөөнэй түлөө коммунистнууд харюусалгатай. Тиимэһээ, манай һанамжын ёһоор. национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе бүри ехээр дэмжэхэ, тэрээнтэй манай холбооe бэхижүүлхэ тухай асуудал зүблөөн дээрэ хаража үзөө һаа туһатай байха һэн. Дэлхэйн энэ зоходо шэнэ. угаа шухала хубилалтанууд болоһо байна. Сүлөөрһэн оронуудай хүгжэлтын замууд тухай политическэ ба теоретическэ ехэ асуудал шэнэ байһан туладаа. нэмэжэ. бүри гүнзэгыгөөр тодорхойлон шэнжэлэгдэхэ зэргэтэй. Хүн түрэлтэнэй энэ угаа ехэ хубиин социальна дүй дүршэлые согсолонгүйгөөр научна социализмые саашадань хүгжөөхын. коммунис ба национально-демократическа партинуудай хоорондохи холбоо барисаа бэхижүүлэнгүйгөөр империализмда шууд сэхэ доботолго хэхын аргагүй.

Зарлагдахаяа байһан зүблөөнэй хаража үзэхэ зүйлнүүдэй гол темээр манай һанамжанууд иимэ байнал даа. Манай боломжолжо үзэхэдэ. зүблөөн дээрэ болоһон хөөрэлдөөнүүдэй үрэ дүнгүүдые гол шухала документ соонь согсолхо хэрэгтэй гээшэ ха. Иимэ документ баталан абабал, эндэ Консультативна уулзалга дээрэ бидэнэй эхилһэн бүхы тон ехэ хүдэлмэриин ёһотойл үрэ дүнгын болохо байгаа.

Мүнөөнэй шатые шэнжэлһэнһээ уламжалан, бидэнэрэй хэхэ гол тобшололнууд коммунис хүдэлөөнэй, мүн бусад бүхы революционно хүсэнүүдэй хүгжэлтэдэ һайн нүлөө үзүүлхэ бэзэ. Эдэ тобшололнууд өөһэдынгөө аша туһын түлөө тэмсэхэ эгээн лэ үрэ ехэтэй зам арадуудай шэлэн олохо хэрэгтэ туһалха, манай хүдэлөөнэй нэрэ хүндые бүри дээшэнь үргэхэ байгаал даа. Дэлхэйн коммунизм хадаа нэгэдэмэл политическэ ябуулгануудые саашадаа хэхэ эли тодо хараа замтай уласхоорондын хүсэн болоһо тэмсэхэ байна бшуу.

Харин болохоёо байгаа зүблөөнэй гол документ 1957 оной Деклараци, 1960 оной Мэдүүлгые дабтаха ёһогүй гээшэ ааб даа. Уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй эдэ документнүүд соо найруулагдаһан генеральна хараа шугамда КПСС үнэн сэхэ байгаа, саашадаашье үнэн сэхэ байха. Москвагай зүблөөнүүдэй эдэ документнүүдэй үзэг бүхэниие баримталхые хэнэйшье хүсэдэггүй байгаашье һаань. эдэ зүблөөнүүд дээрэ тодорхойлогдоһон гол хараа шугам ажабайдалаар тодоруулагдаа. Мүнөөнэй шатада империализмда эсэргүүсэхэ тэмсэлэй шухалын шухала асуудалнуудые болохоор хараалагдажа байһан зүблөөнэй документ соо харуулбал, бүхы коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай нэгэдэмэл ябуулганууд тухай, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нягтаар жагсаха тухай бодото дурадхалнуудые найруулбал һайн байгаал даа.

Зүблөөнэй документ гол түлэб политическэ тобшололнуудай шэнжэтэй байха ёһотой гэжэ бидэнэр олон аха дүү партинууд шэнгеэр һанамжалнабди. Тиихэлээ коммунис хүдэлөөнэй соёл сурталай шэглэл. Маркс—Ленинэй һургаалда тэрэнэй үнэн сэхэ байлга. пролетарска, научна коммунизмын замаар дабшаха хэлбэришэгүй эршэ зориг зүблөөнэй документ соо тон тодоор найруулагдаһан байхань тусгаар шухала болоно.

Империализмын зэбсэгтэ эзэрхэг түримхэй ябуулганuудта ба харата ашануудта эсэргүүсэн мүнөө үедэ тэмсэл хэжэ байһан арадуудые бүри ехээр дэмжэхэ тухай асуудалда зүблөөндэ бэлэдхэлэйшье, харин зүблөөнэй болоһо байха үедэшье бүхы оронoй коммунистнууд тусгаар анхаралаа хандуулха байһаниинь лабтай. Хамагай түрүүндэ **тэмсэжэ байгаа Вьетнамтай** интернациональна **һанал нэгэдэлгэеэ** бэхижүүлхэ тухай эндэ хэлэгдэнэ.

Американ эзэрхэг түримхэйшүүлдэ. хархис хүсэнүүдтэ хүсэтэ сохилто үгэжэ байһан вьетнам арадай баатарлиг тэмсэл бүхы дэлхэй дээрэ һайшаагдана. Өөрынгөө газарай эзэниинь байха нангин хэрэгые хамгаалжа байһан аха дүү вьетнам арадта бүхы шухала туһаламжа үзүүлхээр манай партиин, совет арадай шууд сэхээр шиидэнги байһан тухай үшөө дахин мэдүүлхые манай делегацида КПСС-эй Центральна Комитет даалгаһан байна. Вьетнам арадай хамгаалжа байһан хэрэг тэрэнэй национальна асуудал байхаһаа гадна. хариин хүдэлмэришэнэй. демократическа ба национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй. газар дээрэхи бүхы түрүү хүнүүдэй интернациональна шухалын шухала хэрэг болоно. Вьетнамые дэмжэхын тулада бүри нягта жагсаалтайгаар ябуулга хэхэ гээшэ коммунистнуудай интернациональна уялга болоно.

Термоядерна дайн зайсуулхын түлөө, эб найрамдалай түлөө тэмсэл шангадхаха тухай асуудал зүблөөн дээрэ хаража үзөө һаа, мүн лэ ашатай туһатай байха һэн гэжэ бидэнэр тоолонобди. Тиихэлээ энэ тэмсэлэй холбоо барисаае хүн түрэлтэнэй социальна хүгжэлтэтэй холбон бүри гүнзэгыгөөр харуулбал, уласхоорондын түгшүүрил һуларуулхын түлөө хэгдэдэг тэмсэлые эзэрхэг түримхэйнэртэ эрид шууд харюу үгэхэ ябадалтай тааралдуулха тактикые үндэһэлэн баримталбал, тад ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдтэй амгалан ёһоор зэргэ оршолгын политикын ангиин удха шанарые бүри гүнзэгыгөөр. тодорхойгоор баримталбал зүйтэй.

Дэлхэйн термоядерна дайн зайсуулхын тула социальна тад ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдтэй амгалан ёһоор зэргэ оршолгын политика бэелүүлгэ хадаа империализмын эзэрхэг түримхэй политикада эсэргүүгээр олонниитэ арад зониие алсуулхалэ. бусад арадуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй, тэдээнэй бэеэ даанхай, адли тэгшэ эрхэ, газар уһанайнь ойроо хүртэшэгүй байлгые хүндэлхэ гэхэ мэтэ уласхоорондын харилсаануудай ёһо гуримуудые сахин бэелүүлхэдэ туһална. Иимэ политика халаа арадуудай эрхэ сүлөө. бэеэ даанхай байдалда империалистнуудай доботолгодонь, революционно хүдэлөөе һуларуулха һэдэлгэнүүдтэ шанга харюу үгэхэ хэмжээнүүдые хараална. Амгалан ёһоор зэргэ оршолгын политика хадаа империализмда эсэргүү тэмсэлэй шухала аргань болоно.

Вьетнам тушаа асуудалаар, эб найрамдалай түлөө тэмсэл улам дэлгэрүүлхэ асуудалаар түс зүблөөн тусхай резолюцинуудые баталан абаһай гэжэ манай делегаци оролдожо байна.

Зүблөөнэй документүүд тухай асуудалнуудые шиидхэхын хажуугаар, тэрээниие яажа бэлдэхэ тухай асуудал шиидхэхэ зэргэтэй болонобди. Энэ асуудалаар эндэ оруулагдаһан дурадхалнуудай гол удхань юуб гэхэдэ, бүхы документнүүд аха дүү партинуудай хамтын хүсөөр зохёогдохо зэргэтэй гэжэ тоологдоно. Иимэ хараа бодолые бидэнэр бүрин дэмжэнэбди.

Зүблөөнэй зорилгонуудые, тэрэнэй хүдэлмэриие зүбөөр тодорхойлхоһоо гадна, тэрээндэ бэлдэхэ оноя аргые зүбөөр хараалһанһаа уласхоорондын шэнэ зүблөөн амжалта түйлаха байха, амжалта түйлаһай гэжэ бидэнэр хүсэнэбди.

Нэгэдэхеэр, зүблөөндэ саг үргэлжэ бэлдэхэ арга хангаха, хоёрдохёор, тэрэ хүдэлмэридэ парти бүхэнэй хабаадалсаха арга олгохо тиимэ формо шэлэн абаха шухала гэжэ бидэнэр тоолонобди. Уласхоорондын зүблөөндэ бэлдэхэ комиссиие манай уулзалга дээрэ бии болгохо тушаа аха дүү партинуудай делегацинуудай оруулһан дурадхал, манай һанаашаар, тиимэ эрхэ байдалда бүрин зохилдоно. Бидэнэр энэ дурадхал дэмжэнэбди. Бэлэдхэлэй иимэ комисси байгуулга хадаа шэнэ зүблөө зарлаха шухала гэжэ бидэнэрэй үгээ ойлголсолгын һайн үрэ дүнгынь болоһо үгэхэ һэн, зүблөөндэ саашадаа бэлдэхэ бүхы хэрэгые найдамтай замда оруулха һэн.

Консультативна у
абаһан дэлгабаряа
дүүлхэ болоно. Бүхы
тоодо ямар нэгэн ш
нөө Будапештдэ хаба
тинуудшье, комисси
адли тэгшэ эрхэтэй
саха зэргэтэй. Т
өөрынгөө түлөөлэгш
эльгээжэ шадаха н
зүблөөндэ хабаатай
далнуудаар өөрынг
шэжэ. комиссида
Тиигээ һаань, комис
га дүүргэжэ. парти
материалнуудые
шуулха. тэрээнэй
нэй документнүүд
зохёохо аргатай бай
эхилхэлэ комиссии
дүүрэжэ, усадхаг
мэлээжэ.

Комиссиин хүдэлм
бэлдэхэ шухала
лэн батадхахадань
лөөндэ бэлдэлгын бү
аха дүү бүхы парти
раа. бүрин эрхэтэй
ха гуримые бүлтал
тэйбди гэжэ һанаг
ехэ. багашье хамтын
өөрынгөө хубитые
га боломжотой бай
бидэнэр һананабди.
иигэжэ хандаад бай
лөөе нэгэдхэн жагс
таарамжатай бүхы
хүсэлнүүдые болго
хараалаа абалгада
лэ бэлэдхэлэй хэгэ
ёһоной. таарамжат
ниe ёһоной оршон
лэ туһалха байна.

Коммунис партин
янза бүриин бай
на. Тиимэһээ комму
уласхоорондын яма
эмхидхэхэ тухай
нэй үлүү. Иим
болгоһоной хэрэг
гэжэ манай парт
шууд мэдүүлнэ.
баадаһан бусадшье
гэжэ һанана ёһотой
набди. Аха дүү па
үедэ нэгэдэн жагс
тааруулан табихам
аргануудые хэрэгл
арга боломжонууд
эсэргүү тэмсэлдэнь
удха шанартай
дые бэелүүлдэнь
тинуудай интерн
ябуулгые ашагтай
тахэтэй хамта өөр
хараалан бэелүүл
дай бэеэ даанхай б
һаад хэнэгүй.

Нүхэдүүд! Хүдэ
шухала. харюусал
бэбди. Эгээл тиим
ниитэ мүнөө үедэ Бу
тэн харана.

Табин жэлэй са
эгээн түрүүлэн
унагаажа шадаһан
үзэл сурталые ол
зоной бодото хүсэ
социализмые мүн
шиидхэхы хүсэн б
ческэ гансахан хү
дэ бии юм. Энэ ха
дэлөөн мүн. Социа
бүхы хүн түрэлт
хүгжэлтын гол за
үнгэрэгшэ жэлдэ т
тябриин социалис
жэлэй ой үнэшэ
харуулаа.

Бүхы асуудалнуу
абадаг научна те
ленинизмые барим
политическэ хүдэл
арад зоной аша ту
хараалаа абаха ша
мэһээ энэ хүдэлөө
уг зорилгынгоо тул
ла демократическа,
долтой, империали
сэнүүдые элсүүлх
арга боломжотой.

Эб найрамдалай
гэжэ ябадаг, һана
эзэрхэлгын, дайн
политикада эсэргүү
долтониие жагсаа
юумэ хэдэг поли
хүдэлөөн бии юм.
мунис хүдэлөөн

Дэлхэйн хүгжэ
шатада өөрынгөө ү
тула бидэ, коммун
болонобибди? Түбх
гэдэн жагсаха х
ришэн ангиин аш
даг, марксизм-лени
тарска интернаци
һэ һүүри батаар
мэ нэгэдэл манд

Коммунис, хүдэ
тинуудай зүблөө
амжалтатайгаар
хангахаар тодорхо
үнэхөөрөө коллек
тэйгээр хараалжа
гэжэ манай парти

Коммунис хүдэ
мократическа бүх
гэһэн жагсаахе
тын зорилгонуу
өөрынгөө хубиты
Ленинэй уг зан
байдаг Советскэ С
парти өөрэһөө
юумэнүүдые хэз
натые найдуулы

США-дахи Совет посольствын буруушаалга

...ИНГТОН, мартын 1. (ТАСС). Вашингтондохи СССР-эй посольство ... департаментда буруушаалай зууршалга хэбэ. Посольст... ...лэгшэд ба зөөридэ гай түбэг татахаар харата аашануудhaa ... ошалха үрэ ехэтэй хэмжээ Американ засагаархидай абаха ... тус зууршалга соо шангаар табигдана. Февралиин 28-най ... часай турша соо хэншьеб гал шатаалаг табан ракетые удаа ... яаршье haал, хүшөөлэлтэгүйгөөр посольствын байшан уруу ... гэжэ хэлэгдэнэ. Тэрэ hүни танигдаагүй хоёр хүн посольст... уруу шурган орохо hэдэлгэ гаргаба.

...ан ракетэнүүд посольствын байшанда гал түймэр болохо ...уулаа. Американ засагаархид иимэ харата аашануудые зай...гүйhөө гадна, гэм зэмэтэдые элирүүлжэ шадахагүй байшэо; ...буулгануудhaa хараад үзэхэдэ, посольствые хамгаалха хэмжээ...аар абтана гэжэ гүрэнэй департаментда посольство мэдүүлээ, ...иин харуулнуудые табяад, харата муухай сэдьхэлтэй этэ... элирүүлхэ, тэдэнэй ябуулга зайсуулха хэмжээ абаагүй haань, ... гэмтэ ябуулгаяа үргэлжэлүүлжэ болохо байна.

...ЙН ТЕЛЕГРАФ ХИЛЫН ЦААНАhАА РАДИО

...зэбсэг хуряаха талаар ...гүрэнэй түлөөлэгшэдhөө ...бүридэhэн комитедтэ

...февралиин 29. ТАСС-...дент Г. Драгунов иигэ...:

...зэбсэг тараан дэлгэрүүл... договорой проектые буу ... талаар 18 гүрэнэй ... бүридэhэн комитет ... хэлсээ. Ядерна зэб... замда найдамтай ... болохо ябадал хараал... проектдэ олонхи деле... сэгнэлтэ үгөө. Ур...гүүдтэ орходоо зүб... байhан документ ...тайб гэхэдэ, тэрээн ... тухай статья оруулаг... бэеэ абанги оро... хэдэ хэдэн заhа... абтаhан байна. ...алаа хананги байhа... олон хүн ...дерна зэбсэг тараан дэл... тухай договорой проек..., энэ шухала хэл... haa. буу зэбсэг ...хеэрэлгые болюулха. ... бага болгохо ...гэхэ байhанда тус... ...дандуулна.

Бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронуудай зарим делегадууд, жэшээлхэдэ, Мексикэ, Швеци. проектын бүхы гол дүримүүдэй нэгыеньшье буруушаагаагүй, ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй асуудал шиидхэhэнэйнгээ hүүлээр буу зэбсэг хуряаха талаар саашанхи шухала алхамуудые хэхэ шухала байhан тухай хүсэл эрмэлзэлгээ элирхэйлээ.

Договорой проектдэ дурагүйлхэгшэд тухай хэлэхэ болоо haa, ажаглагшадай тэмдэглэhэнэй ёhoop, тэдэнэр элдэб эрилтэнүүдые haнаанhaa абан зорюута табижа, хэлсээе унжагайруулха тактика хэрэглэдэг байгаа.

Хамагай түрүүндэ, ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договор хадаа атомна зэбсэгтэй болоогүй оронуудай амгалан зорилгоор ядерна тэhэрэлгэ хэхыень хорихогүй ёhoтой гэhэн эрилтэ тэдэнэр табина. Иимэ хараа бодол баримталагшадта Советскэ Союзай түлөөлэгшэ А. А. Рощин, февралиин 27-до үгэ хэлэхэдээ, харюу үгэhэн байха юм. Амгалан зорилгоор ядерна түхеэрэлгэнүүдые тэhэлэлгэ үнэндөө ядерна зэбсэгhээ илгаагүй гэжэ тэмдэглээд, тэрэ иигэжэ хэлээ: «амгалан зорилгоор ядерна түхеэрэлгэнүүдые тэhэлхэ ябадал хараалhан дүрим договорто оруулхые зүбшөөгөө haa, ядерна зэбсэг тараахагүй гэhэн hанал бодолhoo арсаhан болохо байнабди».

18 гүрэнэй түлөөлэгшэдhөө бүридэлэг комитедэй худалмэрилэ мүнөө эгээн лэ шахардуу үе болобо: ООН-ой Генеральна Ассамблейн шиидхэбэриин ёhoop, энэ комитет договорой проекттэй элидхэлые мартын 15-haa оройтуулангүй Ассамблейдэ хүргэхэ ёhoтой юм.

...жэ байгаа Вьетнамай баясхалан

(ТАСС). Американ эзэр... ябуулгада эсэргүүсэн, ... хэжэ байhан үнэн ... дэмжэhэнэйнь түлөө ...ута «Нян зан» газе... 28-да баясхалан хүр... ...түбинүүдтэхи хаинар... ...эй баясхалан хүргэ... Вьетнамай газар дээрэ... эзэрхэг түримхэйшүү... ...дамнан гаргахын ту..., Вьетнамай зэбсэгтэ ...оол өөрынгөө нацио... интернациональна уял...гые дүүргэнэ гэшэ» гээд «Нян зан» газетын редакционно статья соо хэлэгдэнэ. Энэ статьяень Вьетнамай информационно агентство дамжуулhан байха юм.

Вьетнам арад бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй гаргадаг оролдолгые ба дэмжэлгые саг үргэлжэ мэдэрдэг гээд газетэ үргэлжэлүүлэн бэшэнэ. Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлтын хүсэнүүдэй hаяын үзэгдөөгүй ехэ амжалтанууд вьетнам арадай тэмсэлэй хойноhoo дэлхэй дээрэхи бүхы түрүү хүнүүдэй ехэ анхаралтайгаар ажаглажа байдагые үшөө дахин харуулаа.

Американ эзэрхэг түримхэйшүүлдэ, тэдэниие дэмжэгшэдтэ эсэргүүсэн, национальна бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө хэhэн тэмсэлдэнь ехэ туhаламжа үзүүлhэн аха дүү социалис оронуудта вьетнам арад үнэн зүрхэнhөө баясхалан хүргэнэ» гээд «Нян зан» бэшэhэн байна.

...Вьетнамдахи ...байлдаан

(ТАСС). Урда Вьетнамай ..., ...ангаа Куангчи, ...провинциинуудта сүлөө...уудэй отрядууд аме... ...түримхэйшүүлэй, тэ...гшэдэй сэрэгүүдтэ ...оримгой ябуулгануу... 28-да хээ.

...американ сэрэгэй баа... шангаар буулаа. ...Контхиенидэхи бааза... байhан интервент... артиллери Донг...дэнхэй юм.

...рай туhамаршадай ...артиллерийскэ шан... ...рагдаа. Кхесанида...гай пехотын бааза ... гэжэ угаа томо аме...ые патриодууд буу.... Тэрээн дээрэ 23 ... hуужа ябаhан юм. ... урда мэтэ зэбсэгтэ ...hөөр.

...эй адагта Кантхо ...на центрые хам... интервентнүүдэй сэ...гын зэбсэгтэ хү...ниинүүд добтолоо.

... байдал шахардуу ... Американ коман... засагаархид хэлаа ...нуудта харуулнуу... табиха гэhэн захи...

...врачнуудые ...албанда татахань

... (ТАСС). 1.070 вра... ...медицинскэ албанда ... США-гай оборонын ... февралиин 29-дэ со... американ эзэрхэг ...гын эхилhэн 1961 ... Пентагон врачнуудые ... татана. Юуб гэхэдэ, ... байн дураараа ошохые ... байна бшуу.

... Вьетнамдахи аме... хүсэнүүдэй тоо ... болгогдожо эхилээ. ... врач татагдаhан бай...

Замай тэмдэглэл

Лх. ЛИНХОВОИН,
СССР-эй арадай артист

АЗИ ТҮБИИН ОРОНУУДААР

1. АЯН ЗАМАЙ ЭХИН

— Хүн зониинь ямараар угтахань хаб? Тэндэ юу харахамнай гэшэб? hонин лэ үзэсхэлэнгүүд ушарха ёhoтой даа...—гэhэн бодолнууд Ази түбиин зүүн урдуурхи оронуудаар аяншалха гэжэ «ИЛ-18» гэдэг агаарай онгосодо hуугаадшье ябахадам толгой соохоомни гараагүй hэн. Видэ—Росси, Грузи, Латви, Украина, Белорусси, Таджикистан, Буряад республикануудай, мүн Москва, Ленинград хотонуудай бүлэг артистнууд—1967 оной сентябриин 29-дэ Кремлиин Хуралдаануудай ордонhoo сэхэ самолёдто hууhан байнабди. Тэндэ Россин Федерациин уран hайханай бүлгэмүүдэй харалгын түгэсхэлэй ехэ концертын 3 мянган хүнэй хабаадалгатай хоорто дуулалсаhан «Революциин эхин байха, революциин эсэс байхагүй» гэжэ дуумнай түрэhэн гэр гуламта, түрэл орон нютаг тухаймнай hануулжал ябаа hэн.

Ази түбиин зүүн урдуурхи оронуудай хүн зондо Агууехэ Октябриин хубисхалтай хамта мүндэлhэн түрэл Совет оронойнгоо искусствые харуулха, тэдэндэ эб найрамдалай, энхэ тайбанай дуу бэлэглэхэ зорилготой hэмди.

Замнай Казахстанай таланууд, Узбекистанай сэсэрлигүүд дээгүүр үнгэрөөд, Пакистанай ниислэл тээшэ зорёо hэн. Хаб харанхы hүни бидэ Карачида буубабди. Дабhатай, хүндэ агаар, сигарын, кофиин үнэр, элдэб эсын хэлэнэй абяан, кока-кола гэжэ умдан. hүниин лавканууд, баарнуудынь далал болоhон Вайгалайм үмэнэхи нютагhaa тад ондоо байгаа hэн. Аяншадта бага сага туhа хүргөөд, гараа сайлгажа hурашаhан хүнгэхэн абаритай зарсанууд бидэнэй урда үзэгдэбэ, харин гүрэндэ оршоhомнай бүришье эли болобо даа. Эндэ 15 минута тогтоод, Номгон далайн сэнхир нюруие шэглэн, Цейлон тээшэ ниидэжэ эхилхэдээ, тэрэ үзэхэ, хараха hонин үзэгдэлнүүднай нигээд лэ эхилбэ гэлсээ бэлэйбди.

Цейлоной ниислэл Коломбодо дүтэлхэдэмнай үүр сайжа байгаа hэн. Энээхэн үедэ далай дээрэ үдэрэй эхилхэ ямаршье hайхам даа! Пальма модото ойн саанаhaa хайламал алтан мэтэ наран далай соохоо мүндэлжэ, оршон тойронхи юумэнүүд хүри улаан үнгэтэй болон харагдаха юм. Үдхэн гэгшээр ургашаhан банан, олендр, лимонуудай мүнхэ ногоон набша дээгүүр субад эрдэниие сасажархиhан юумэдэл шүүдэрэй дуhалнууд олон үнгэ татан ялагашана. Ногоон набшын дундаhaa түмэн ондоо жэгүүртэд хоолой ниилүүлэн жиигашана. Эндэ нютагайнгаа хара түрлаагай hөөлдэнгишэг хоолойе дуулахада ехэ hонин байгаа hэн. Сүүта тугаста булигдахаар бэшэ ногоон, улаан зүhэтэй тоти шубуун. Энэдхэгэй хара хүрин гулабхаа, Ородой скворец—булта бии.

Урда эртэ сагай соёл культуратай, hонин гэшэньшье аргагүй, үзэсхэлэн ехэтэ орон—Цейлон гэдэг 65 мянган дүрбэлжэн километр газартай, тэрэнь мүнхэ ногоон ургамалнуудаар хушаатай. Сайн, каучугай плантацинууд, барайгаар тариhан полинууд нэмжээрхэ юм. Хүн зониинь 10 миллион. 400 жэл соо харин гүрэнэй колони байhаhaa Цейлоной арад 1948 ондо тэдэ дарлагшадаа намнажа, доминионой байдалтай болоhон. Зүгөөр Англиин толгойлдог харилсаата нацинуудай нэгэдэлдэ тэрэ мүнөөшье оролсоhoop. Англиин хатан-хаан эндэхи генерал губернаторые (1962 онhoo Ц. Гопоплава) томилдог байна. 1964 ондо болоhон hунгалтын ёhoop. национальна нэгэдэмэл партиин ударидагша Дадли Сиэнанаяке гэгшэ Цейлондо засаг бариа юм. Энэ хүниие национальна томо буржуази дэмжэнэ. Гэбэшье Синанаякын толгойлдог правительство гадаадынгаа хэрэгтэ хэн тээшэшье болохогүй, нейтральна политика баримтална. Индиин океан соо географическа талаараа ехэл аятайгаар оршоhон Цейлон эртэ урда сагhaa хойшо Европоhoo Алас Дурнын оронууд руу, Африкаhaa Ази тээшэ ошоhон наймаанай замуудай бэлшэр зандаа үлэнхэй.

Эндэhээ бидэ наада табижа эхилхэ аян замайнгаа эхин—Сингапур тээшэ ниилээд удаахан ниидээд байхадамнай, Суматра гэдэг ехэ арал харагдаба гээшэ. Энэ үедэ стюардесса радиогоор: «Самолёдой экипаж, мүн командир экватор дабаhантайтнай дашарамдуулан, таанарые амаршална» — гэбэ. Урихан шарайтай стюардесса поднос дээрэ рюмкэтэй коньяк баринхай ерээд, намда грамота барюулба. Тэрээн соонь: «СССР ороной эрхэтэн Линховоин Л. Л. Экваторые дабаhанаа мэдэбэшьегүй ёhoтой. Энэ сагhaa хойшо тус грамотые эзэмдэгшэ золто Таниие агаарай долгиной эзэн Сварог өөрынгөө харамжада абаба. Дэлхэйн хахад бүмбэрсэгhөө нүгөөдэ хахад уруунь агаарай замаар орогшодто аяншадай хүндэ ямба үзүүлхые захирнам. Сварогой даабаряар 045 рейсэй 75450 номерой самолёдой командир. 1967 он, октябриин 1»,—гэhэн байба.

Ондоо хахад бүмбэрсэгтэ орооошуубди даа. Доромнай мүнхэ ногоон ургамал соо Джакарта хото харагдаба. Ехэшье үни болоогүй, энэ хотодо Индонезиин коммунистнууд хэдэн мянгаадаараа хюдагдаа hэн гэжэ hанахада, досоо балайшье зохид бодолнууд түрэхэгүй юм. Гоё hайхан хотын шэнжэ шарай балартахадал гэхэ юм. Эндэ буухадамнай, манай посольствынхид угтажа, тус гүрэнэй засаг баригшад бидэ совет артистнуудта Индонезидэ тогтохо эрхэ үгөөгүй гэжэ мэдүүлбэ. Коммунис парти эндэ бэеэ нюунхай, гүрэнэйнь засаг нэгэ бүлэг баяшуулай—сэрэгшэдэй гарта оршоhон ба ехэ капиталис гүрэнүүдэй эрхэтэдэй зоргоороо аашалдаг болошоhон—иимэ орондо бидэниие хүлеэн абаха гэжэ этигэхээр бэшэ haаб даа.

Джакартын аэровокзал соо уйтахан үмдэтэй, нюдэндөө хара шэл зүүhэн эрэгтэй, эмэгтэй американецууд хүлнүүдээ стол дээгүүр хаяжархёод резинэ жажалан hууха юм. Биб гэжэ hанашаhан, юушье тоохогүй янзатай, амандаа сигара зууhан англичанууд вокзалай фойе, коридорнуудаар утэ хүлнүүдээ hунаан алхалалдана. Сари хубсаhaараа бэеэ таhа ороёhoн сүүбэгэрхэн эндхэг эхэнэрнүүд зөөлэхэнөөр нахис хотос гэшхэлэлдэнэ. Япон, хитад угсаатан—элдэб эсын наймаашад иишэ тиишэ hүндэлнэ. Гоё hайхан кимонотой япон эхэнэрнүүд, дууша шубуутай клеткэнүүдые гартаа бариhан, задагай гэзэгээ надхуулhан индонези эхэнэрнүүд вокзалай зал соогуур урагша хойшоо ябанад.

Индонезидэ тогтохо эрхэгүй болоходомнай, Сингапурай гэгээрэлэй министр эндэ байhан аад, бидэниие өөрынгөө орондо уриба. Тэрэ ниилээд ехэ хүсэлэн гаргажа, ...лэ сахигшадтай ойлголсоод, соё... хол абахадань, бидэ английск... авиакомпаниин нэгэ самолёдто hуу...бабди. Шагайдаа хүрэмэ сари хуб...саhатай, зөөлэхэнөөр миhэрhэн энэ... хэг эхэнэр—стюардессэнүүд шин...тэй саарhан аршуулнуудые бидэнд... тарагка үгөөд, хангалма ногоо...сай аягалба. Тингэhээр ябатар Си...гапур хото доромнай үнгэтэ га...нуудаараа яларба. Аниб, шабха... гэhэн рекламанууд уласхоорондын... элдэб компанинуудай бэе бэе... эдилсэн тэмсэхые харуулhан шэ...ги. Эндэ буухадамнай, манай де...легациие корреспондентнүүд, ар...тистнууд, Сингапурай театрай ди...ректор, министерствын түлөөлэ...шэд угтабад. Нарцис сэсэгүүдтэ... корзинануудые бариhан гоёхон ба...сагад гүйлдэн ерэжэ, искусственн... климадтай залда уриба. Пресс... конференци болобо. Эгээл түрүү... намда хандажа асуубад:

— Энэ бултанhaa мантагар мис...тер, та ямар яhанай гэшэбта?

— Буряад. (Тэдэнэр бэе бэе... харалсаадхиба).

— Буряад гэшэ Советскэ Сою...зай ямар нютагтань байдаг юм?

— Сибирьтэ. (Булта шуулалда...шаба).

— Оо! Теэд Сибириин зон бул...тадаа иимэ томонууд юм гү?

— Тиимэ даа. Би тэдээн соогоо... дунда зэргын хүн гээшэб. (Бур... ехээр шуулалдашаба).

— Мистер, буряад гэшэ яма... расада хамаатай юм?

— Монголой.

— Теэд Монголдо бэшэ, Россида... байдаг юм гү?

— Россин гүрэнтэй hайн дураа...раа ниилэhэнэйнгээ 300 жэлэй ой... 1965 ондо тэмдэглээ hэмди. Ниис...лэл хотомнай 1967 ондо 300 жэлтэй болоо юм,—гэбэб.

— Сибирьтэ 300 жэлэй город... бии юм аал?

— Тиихэдээ манай Сингапур... haашье аха юм шуу!..—гэлдэн тэ...дэ шуулалдашаба.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

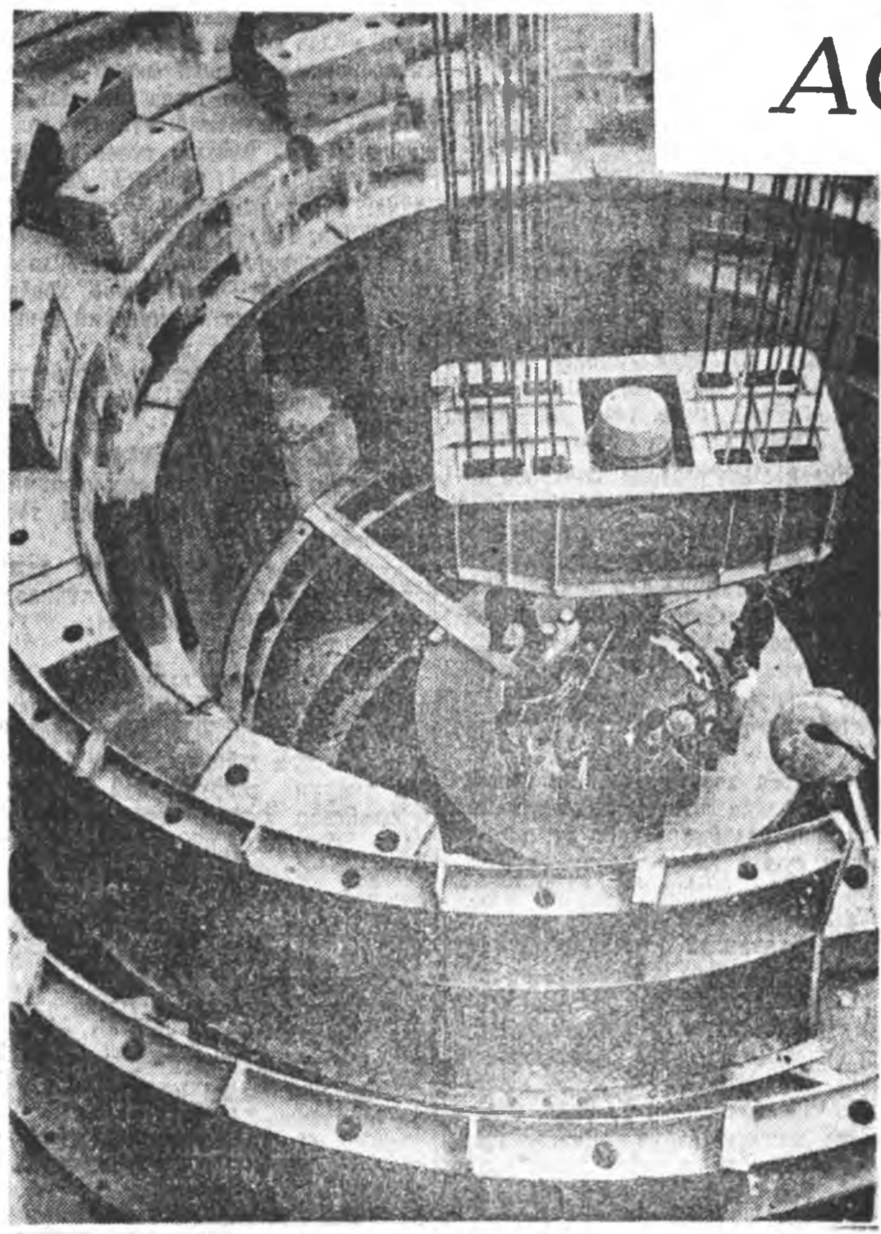

АРАБАЙ НЭГЭДЭМЭЛ РЕСПУБЛИКА. Агууехэ Нил мүрэниие хазаарлажа, тала дайдаяа уhалха гэжэ домоглодог араб арадай үеын үедэхи хүсэл одоошье бэелбэ. Советскэ Союзай туhаламжаар Асуанай ГЭС баригдажа байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: гидроузелай зургаадахи турбина бэлдэгдэжэ байна.

ТАСС-ай фото.

ҮХИБҮҮДЭЙ ШЭНЭ ВЕЛОСИПЕД

Тульска областиин Узловско машина бүтээлгын заводой коллектив үхибүүдэй шэнэ велосипедүүдые олоор гаргажа эхилбэ.

Энэ велосипедынь hайн байна: найма наhанhaa эхилээд 12-той болоhон үхибүүд энэ велосипедээр ябажа шадаха байна. Велосипедэй мөөрнүүдтэнь агаар үлеэгдэнэ. hандай болон рулиинь үндэр, 55—70 сантиметр болоно.

Энэ велосипедээр үхибүүнэй түргэн наадажа hурахын тула тусхай хоёр мөөр хэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой хүдэлмэрилэгшэ Анна Владимировна үхибүүдэй шэнэ велосипед шалгажа байна.

ТАСС-ай фото.

АСУАНАЙ СЭСЭГҮҮД

Асуан город эртэ урда сагта Нубиин харьяата байhан газар дээрэ оршодог. Мүнөөшье Асуанай провинциин hуурин зоной дунда олон нубийцууд дайралдадаг. Үндэр хаалтын барилга дээрэ хүдэлжэ, Асуанда hуурижаhан хүнүүд Египедэй ондоо ямаршье городто үзэгдэхэгүй олон юумэ эндэ хаража болохо юм. Энэнь юуб гэхэдэ, нэн түрүүндэ байгаали болоно. Асуанда. Нил мүрэнэй эрьеэр, үрэжэлтэ ногоон нуга голнууд, шулуутай, элhэтэй, хооhон сүл губиин хоорондохи илгаанууд тон элеэр харагдадаг.

Асуан манай замби туби дээрэхи эгээн халуун, хуурай, наратай газарнуудай нэгэн юм. Үнгэрхэдөө, мүнөө Москвада саhанай орожо байн гэhээ, эндэ термометр 30 градус үлүүтэй халууниие харуулха.

Үшөө 80 жэлэй урда тээ оронодой мэдээжэ аяншалагша египтолог Б. Андреевский Асуанай эрьедэ буухадаа иигэжэ бэшэhэн юм:

«Эндэ олонхидоо зузаан уралтай, буржагар үhэтэй нубийцуудhaa эхилээд, алаабхинуудаар худалдагдажа байдаг эд бараанууд бүтэдэ харагдаа үзэгдөөгүй, гайхамаар hонин байна. Булад мэтэ хатуу хара модоор хэhэн шиидамууд, эриингээ хажууда хилгааhан сасагтай жаданууд, Суданай үргэн кинжалнууд, хоро түрхиhэн годлинууд, заанай hoёонууд, страусай үдэнүүд, томо мүнгэн бугаагууд болон бэhэлигүүд, үнгын гоё hудалтай хибэсүүд, нубийцуудай малгайнууд, Асуанай ба Элефантинай басагадай hанаха байха хубсаhаниинь болохо эльгэбшэнүүд г. м. Эндэхи эрдэм болбосоролые hануулха ори ганса зүйл гэхэдэ, элэ элдин хонгор хүнүүдэй орой дээгүүр татагдаhан телеграфай утаhанhaa бэшэ юуншье үгы».

80 жэлэй урда иимэ байгаа. Харин мүнөө Асуан Египедэй эгээн гоё городуудай нэгэн, туристнар болон мүргэлшэдэй олоороо ерэжэ байдаг газар болонхой. Нил мүрэн тээшэ гараhан сонхоор харагдадаг түрүүшын богоhо шулуунай нэрээр «Новый катаракт» гэжэ нэрлэгдэhэн гоё hайхан отельhээ энэ мэдээ дамжуулжа байнабди.

Асуанда харамаар юумэнүүд олон, теэд эгээн суутайнь гэхэдэ—Советскэ Союзай туhаламжаар баригдажа байгаа гайхамшагтай үндэр хаалта болоно. Хэды шэнээн ажал хэгдээд байна гээшэб гэжэ, эндэ үнинэй хүдэлжэ байhан зарим нүхэдhөө асуубабди.

Э. Ц. Мельян, Гидроэлектромонтаж управлениин начальник:

— Тобшоор хэлэхэдэ иимэ. Манай барилгын гурбан агрегат хүдэлжэ эхилэнхэй, Каирта ток үгэдэг. Үсэгэлдэр үшөө дүрбэдэхиень «эрьюулээбди». Мүнөө жэлдэ үшөө хоёр агрегат табихабди. Араб нүхэдтэеэ хамта ажалланабди. Бидэ—150, тэдэмнай 400 хүн. К. П. Коваленко ахалагшатай наладчитуудай бүлэг илангаяа шалгарна. Эдэнэр богони болзор соо техническэ дээгүүр хэмжээндэ бүхы түхеэрэлгэнүүдые hайнаар хабсаргажа табяа. Мүн манай араб нүхэдэй ударна ажал тэмдэглэхэ дураан хүрэнэ. Трансформаторнуудые хабсаргадаг бүлэг (хүтэлбэрилэгшэнь В. Т. Чумаков) болон И. Т. Безручкын бригада эрхимээр ажаллаа. Гурба hара хахад соо тэдэ найман томо трансформатор, реактор хабсаран табижа. ашаглалгада оруулаа. Энэ ехэ хэрэгтэ араб нүхэд. илангаяа Гидроэлектромонтажай генеральна директор Абдель Халек туhалhан, туhалжашье байна.

Набтаршаг баетэй барилгашан манай хажууда ерээд, ороноор дуу гараба: «Амаршалнаб. Мүнөөдэр манай алларта найман жэлэй hайндэр. Мүнөө электрын гэрэл ганса эндэ, Асуанда. яларна бэшэ. Лампочканууд Наг-Хамад, Минья, Ат-Тахрир провинцитайгаар бүхы Доодо Египедтэ носоно. Тэндэ хэдэн арбаад совет бүлүүрнүүд совет мэргэжэлтэдэй туhаламжаар ашаглагдажа эхилээд байhан газарта уhа үгэдэг болохо».

Инженер **Н. И. Кафтайлов,** хаалтын управлениин начальник:

— Январиин нэгэнэй байдалаар түсэблэгдэhэн 43 миллион кубометр шоройhoo 40 миллион шахуунь хаалтада адхагдаа. Оройдоол Хеопсой нэгэ пирамида хахад тухай адхаха үлөө,—гээд энеэнэ. Асуанай далай 151 метрэй тэмдэгтэ хүрэнхэй. Мүнөө жэлдэ бүхы проект дүүргэгдэхэ. Энэ—манай гол зорилго. Үшөө нэгэ зорилго гэхэдэ, августын үерые дүүрэн бэлэдхэлтэйгээр угтаха. хаалтын үндэрые 170 метртэ хүргэхэ ёhoтойбди.

— Танда хэн эгээн hайнаар хүдэлөөб?—гэжэ Николай Ивановичhaa асуубабди.

— Шалгарhан хүнүүд олон. Жэшээлхэдэ, ахамад инженер Юрий Богданов, Геннадий Шевченко, Анатолий Третьяк...

И. С. Барышников ашаанай томо машинануудай паркын главна инженер:

— Минскын коллегинүүдые амаршалха хүсэлтэйб. 25 тонны 150 МАЗ эндэ үдэр бүри 14—15 мянган кубометр шорой шэрэнэ. Хаалта хараhаар байтар ургана. Хаалтын утань 3600 метр. ургэниинь доогуураа 980 метр болоо. Эндэ адхагдаhан бүхы шоройе Белоруссиин МАЗ-ууд шэрэhэн байха.

...Гартаа сэсэгүүдые бариhан басагадта ошобобди. Эдэнэр Ранда Мухаммед эль-Гарури Таня Дорофеева хоёр. Рандын эсэгэ—Асуанай хаалтын инженер. Таниин эсэгэ Валентин Леонидович Дорофеев—техник, барилга дээрэ суутай болоhон бригадын бригадир. Эдэ басагад Асуанда ерэhэн Советскэ правительственна делегацида сэсэгүүдые барюулhан байна. Хүндэтэ айлшадые—КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров толгойлогшотой Советскэ правительственна делегациие үнэн зүрхэнhөө халуунаар угтажа байhан ород, нубиин. египет, судан хубсаhатай, улаан, мүн Египедэй хара—сагаан—улаан тугуудые бариhан хэдэн зуугаад хүнүүдые нэрлэжэ болохо байгаабди. Египет арадта шэнэ байдал зохёохо хэрэгтэнь туhалжа байhан агуу ехэ совет арадые амаршалнабди гэжэ тоолон, тус делегациие египтянууд халуунаар амаршалаа. Январиин 9-дэ ОАР-ай албан түлөөлэгшэдтэй хамта, совет делегаци Асуанай гидроузелай түрүүшын агрегадуудые табиха ёhололдо хабаадалсаа.

Электростанциин түрүүшын турбинанууд эрьелдэжэ эхилбэ.

Асуанай гэрэл Нил мүрэн дээрэхи агууехэ барилгын эхилhээр найман жэлэй ойе hайндэртэ байhан. пирамидануудта ороной городууд болон деревнинүүдтэ хүрэжэ ерэбэ.

А. ЕГОРИН, Н. КОЦАРЕВ,
АПН-эй корр.
Асуан город.
(Телефоноор абтаба).

„Намhaa саагуур, наранhaa наагуур" гэhэн статья уншаад байхадаа

ӨӨhЭДӨӨ ОРОЛДООГҮЙ hАА...

Үнгэрэгшэ жэлэй декабрь hарын эхин багта совхозоймнай комсомолой организациин секретарь Мүнхэ Чимитов намтай уулзахадаа:

— «Буряад үнэн» газетэдэ hонирхолтой статья тунхаглагдаад байна. Хэжэнгын аймагай Загаhатын хүдөөгэй клубые даагша Е. Цыденова, тэндэхи библиотекарь С. Банзатова гэгшэд үнэхөөрөөшье зүб асуудал табина гээ hэн. Соёлшодой хэжэ байhан ажал хүдэлмэриие ажахын хүтэлбэрилэгшэд заримдаа хэрэгсээдэггүй, хүнүүдшье клубта үсөөн ерэнэ ха юм,—гэжэ ехэл hанаа зобонгёор бэшээ бэлэй.

Дээрэ дурсагдаhан статьягай авторнууд үнэхөөрөөшье тон шухала, шиидхэтдэхээр болоhон асуудалнуудые табина. Теэд хүнүүд клубта ерэнэгүй, залуушуул уран hайханай бүлгэмдэ хабаададагүй гэжэ хэлэхэмнай баhа хайшаахан юумэ ааб. Би зүбшөөхэгүй байнаб. Хэжэнгын аймагай Загаhата нютагта тиимэрхүү байдал тохёолдожошье болоо юм аабза. Гэбэшье дэн лэ харюусалгагүй гэхэ гү, өөhэдөө юушье хэхэ шадалгүй хүнүүд бэе бэеэ муушалжа байhан удхатай юм гү? Нютаг нютагай нохойн дуун адли бэшэ гэжэ хэлсэгшэ. Тиигэбэ ябашье би, юрын соёлшон, зарим тэды hанамжануудаа мэдүүлхэ хүсэлэнтэйб.

Би урдань Улаан-Үдэдэ хүдэлhэн байхаб. «Хүдөө нютаг ошо, тэндэ аргагүй hайн» гэжэ хэншье дурадхаагүй бэлэй. Теэд тусхай мэргэжэлгүй хүндэ хайшан гэжэ клубай ажал найдаа юм гэжэ зарим нэгэшүүл гайхалсажа болохо. Баргажанай аймагай Хурамхаанай совхозой Сахули нютаг хүрэжэ ерэхэдэм, hайрхажа хэлэнэгүйб, клубта хүдэлхэ хүсэлые бэдэржэ байгаа бэлэй. Яахаб, ошохо гү? Совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, нютагай залуушуулай гүйлтаhaa арсажа болохогүй бшуу.

Түрүүшээр ядалдаха ушаршье тохёолдоо бэлэй. Эгээл энэ үедэ би гансаардаагүй, харин эбтэй эетэй коллективэй ашаар клубайнгаа хүдэлмэриие hайжаруулжа эхэлаа hэмби. Энэ талаар совхозой партком, комсомолой организаци, нютагай залуушуул нүхэр ёhoной туhа хүргөө hэн. Манай нютагта клуб тээшэ харгылдагтүй гү, али соёлой ажалhaa хулжахаа hанадаг хүнүүд оройдоо үгы шахуу. Лекциин уншагдаха, концертын табигдаха, элдэбын түхэлэй хатар нааданай үнгэргэгдэхэ, hонирхолтой хөөрэлдөөнүүдэй болохо үедэ хүнүүд олоороо суглардаг, сүлөөтэй сагаа зүбөөр үнгэргэдэг байна.

Түрүүшээр клубайнгаа дэргэдэ совет эмхидхээ бэлэйбди. Тус соведтэмнай совхозой отделениие эрхилэгшэ, комсомолой организациин секретарь, залуу хонишод, малшад, Сахулиин дунда hургуулиин багшанар оролсоно. Зарим нэгэ концерт бэлдэхэ гү, али hонирхолтой үдэшэ үнгэргэхэ болоо haa, соведэй гэшүүд бултадаа сугларжа, концертынгоо программа зүбшэн хэлсэдэгбди. Урдань зохёогдоhон зарим тэды номернуудаа дабтахагүйн тула репертуараа шэнэлэн зохёохо, өөhэдөөшье шог ёгто үгүүлэлнүүдые заримдаа найруулха ушар тохёолдохо юм. Жэшээнь, ажалдаа түрүүлhэн хүдэлмэришэдые магтаhан гү, али залхуу, архи намнаха дуратай заримые шоо үзэhэн шүлэгүүдтэ нютагайхиднай илангаяа дуратай юм. Тиимэhээ бидэ концертынгээ программа бүри удхатай, hонирхолтой болгохые оролдонобди.

Залуушуул хүдөө нютагта торогүй, арбадахиие дүүргэхэтэйгээ хамта промышленна предприятинуудта хүдэлхэеэ ошоно, город ябашана гэжэ тэрэ статья соо бэшэгдэнэ. Энэ асуудал гээшэмнай үнэхөөрөөшье эгээн хүндүүлхэй асуудал ха юм. Гэбэшье, манай нютагта арбадахиие дүүрэhэн залуушуул олон лэ байха. Жэшээнь, нёдондо болбосоролой аттестат абаhан Анатолий Лухнев (Сахулиин отделениин комсомолой организациин секретарь), Валерий Любовников. Сахулиин дунда hургуулиин хүмүүжүүлэгшэд Вера Колмакова. Валентина Скосырская гэгшэд яhала урагшатайгаар хүдэлнэ, клубай хүдэлмэридэ элдэбхитэйгээр хабаадана. Гадна тэдэнэр ажаллажа байгаад, заочноор hураха хүсэлтэй. Тиихэдэ совхозой комсомолой организациин секретарь Мүнхэ Чимитов мүн арбадахиие дүүргэhэн байха.

Саг үргэлжэ гүүртэ, отарануудта ошодог, концерт харуулдаг байнабди. Сэхыень хэлэхэдэ, бүхы юумэн өөhэдhөөмнай дулдыдана бшуу. Ондоо тээhээ туhа хүлеэхэ болоо haa, ажал хэрэгнайшье өөдэлхэгүй. клубташье хүнүүд үсөөнөөр ябажа эхилхэ ха юм.

Т. ГОРОДЕЦКАЯ,
Хурамхаанай совхозой Сахули нютагай клубые даагша.
Баргажан

ШЭНЭ ЗҮЖЭГ

НАЙЖАНЬ НАЙЖАЯА ВАРЕНИКИ ЭДИХЫЕНЬ УРИБА

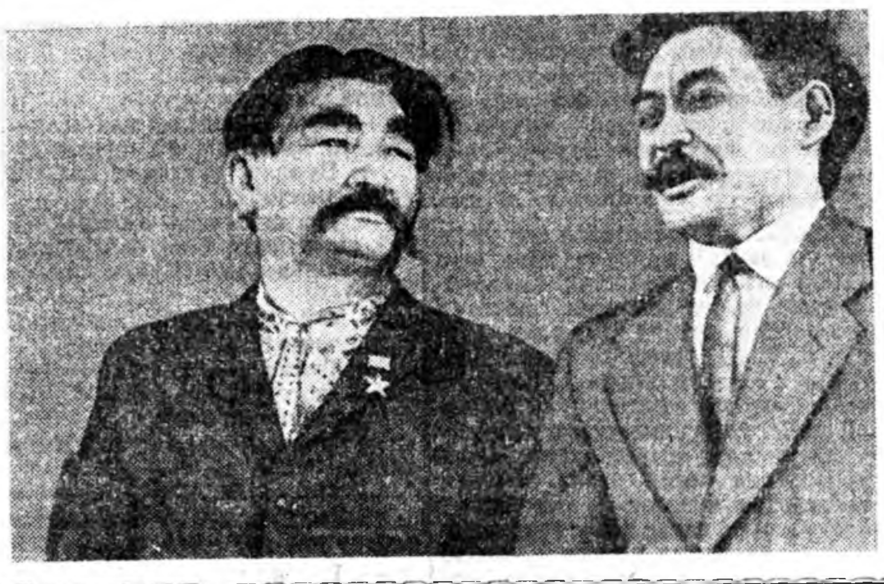

Украин драматург М. Печенежскиин энэ зүжэг Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театр һаяхан табяа. Тэрэнэй гол рольнуудые БурАССР-эй габьяата артист П. Николаев, Буряадай АССР-эй арадай артист Г. Лосев, Буряадай АССР-эй габьяата артистка Л. Абушеева болон бусад гүйсэдхөө. Харагшад энэ зүжэгые халуунаар угтаба.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

«КОМСОМОЛЕЦ ГЭЖЭ НЭРЭТЭЙ ҺАА...»

Залуушуул ба фермэ

Маша Рая хоёрой «Сухой ручей» тосхоной үйлсөөр ажалайнгаа хубсаһатай, кирзовэ сабхи үмдэнхэй алхалалдажа ябахада, зон гайхаагүй. Зүгөөр лэ тэдэнэй һү һаалиин фермэ тээшэ шэглэхэдэ, зариман одоол гэлылдэ.. Юун болоо, яагаа гээшэб? Эдэнэр үнэхөөрөө һаалишад болохомнай гэһэн зүбшөөлөө үгөө ха гү?

...Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой «Сухой ручей» тосхоной фермэдэ шэнэ жэлэй гараһанһаа хойшо юрэдөө ойлгогдошогүй юумэнүүд боложо эхилээ. Халаанай һаалишадһаа байха гол һаалишад дуталдажа захалаад, һү һаалиин үрэ дүнгүүд доошоол орожо байба. Тэрэшэлэн нарай тугалнууд гарзалаа. Ганса февралиин 2—3-най һүнинүүдтэ 16 тугал үхэбэ. Энэ байдал саашаа тэсэхын аргагүй һэн. Гадна үбһэ, һолоомон саг соогоо асарагданагүй. Яалтайб? Саг зуурын хэмжээ абажа болохошье һааб даа. Үбһэ, һолоомо асарбашье гэлэй. Тугалай гэр байра дулаасуулжашье болохо. Зүгөөр һаалишадые хаанаһаа олохоб? Колхозой түрүүлэгшэ Юмсунов, отделениие эрхилэгшэ Перфильев, колхозой комсомолой организациин секретарь Итыгилов гэгшэд нарин гэгшээр шүүжэ үзэһэнэй удаа. «Сухой ручей» дээрэ һаалишан болохоор, хоёр лэ залуу комсомолка басагад бии юм байна гэжэ элирүүлбэ. Тэдэмнай үнөөхил дээрэ дурдагдагша Мария Перфильева болон Раиса Новокрещенных гэгшэд. Раянь колхозойнгоо отделениин комсорг байха. Хоюулаа нёдондо арбадахиие дүүргээ. Тиигээд мүнөө үень тоог дээрэ орооһо хиидхэлсээ болодог, бусадшье гар үзүүрэй ажал хэдэг байгаа бшуу. Үнэхөөрөөшье ехэл таарамжатай хүнүүд олдобо гэжэ тэдэнэр тоолобо. Ажалша, бэрхэшье басагад шуу.

Василий Максимович Перфильев (отделениие эрхилэгшэ) тоог дээрэ хүдэлжэ байһан басагадта зорюута ошожо, фермэ дээрэ хүнэр байдалай тохёолдоһые дурдаад:

— Зай, һаалишад бологты, үглөөдэрһөө ажалдаа гарахат,—гэбэ.

Басагад нэгэ хэды бодомжолһон мэтэ байд гээд арсаба. Тиихэдэнь Перфильев хүн янзаар хөөрэлдэхын орондо юухэ ютэгүй гааража, галхаажа мэдэбэ.

— Юун болообди гэжэ һанаабта? һургуулитай, һудартай болоһондоо һүүлээ дээрэ хэһэнэй үлүү. Тиигэжэ мэдэгты. Ехээр годоороо, хүхеэ һаатнай, тунеядканууд болгоод, арбагайдажархихабди!

Басагад иимэ бүдүүлиг хөөрэлдөөнэй эхилхые хүлеэгээшьегүй һаа:

— Ажалһаа арсана бэшэбди. Ямаршье ажалда эльгээгты, зүгөөр лэ һаалишан болохогүйбди,—гэбэ.

— Харыта, эдэнэй һурхэйтэхые. Таанадһаа болохо юумэнүүдые дуратай, дурагүйшье һаань, ажалда ябуулаад лэ байгаа зомди. Урдань һаань, түрмэдэ хаажархиха һэмби. Харыта, Һурхэйл! Юрэдөөл таанадаар шашалдажа байха сүлөөм үгы. Үглөөдэр һаалиин фермэ ерэхэт,—гээд буруу хараад ябашаба.

Тэрэнэй ябаһанай һүүлээр басагад бодолгото болоо һэн. Үнэхөөрөөшье фермэ дээрэ хүшэр байдал тохёолдонхой. Теэд Василий Максимович эдэнтэй иигэжэ хөөрэлдэхэ ямар эрхэтэйб? Тиимэ сагнай үни ошон оншоо бэшэ һэн гү? Фермэдэ ошоод, дүй дуршалгүй басагад аад, түрүүшын үедэ зобохо тулиха, тугал үхүүлжэшье болохо, хэн эдэнэй түлөө харюусахаб? Басагадта тиишэ ошохоһоо арсаха үшөө нэгэ шухала шалтагаан бии һэн. Далайн саана байгаа бэшэ хадаа, Рая, Машанууд фермэ дээгүүр ябадаг һааб даа. Тэндэхи һаалишадайнь хамтын байра гэхэдэ хүнэй харахын аргагүй, малайнь байраһаа тээ дээрэ һаа дээрэ. Юрэдөөл хэлсээтэй. Улаан булан соонь олигүй. Шэнэ газетэ, журнал, ном байхагүй, хүйтэн гэшэнь шоныхүлдэхоор. Архи тамхин болодог. Эрэ эмэгүй бэлин шэбшэг хэлсэхэнь орохтой бэшэ. Машын эсэгэ—хуушанай коммунист—эдэ бүгэдые һайн мэдэхэ һэн тула, басагаяа арбаншье алха тиишэ табихагүйб гэжэ ама алдаһан юм хаш. Раисын эхэ Аграфена Новокрещенных аяар гушаад жэлэй колхозой мал дээрэ унаһан малгайгаа абаагүй ябаа, мүнөөшье гахайн фермэдэ һалирһаар. Бухы табан үхибүүдээ һургажа гаргаад, отхон басагаяа өөртөө адли үхэр малай шабааһантай зууралдуулхагүйб гэжэ сэдьхэдэгынь басагандань һайн мэдээжэ һэн. Иимэл бэрхэ байдалда ороһон хоёр комсомолкын эрхилэгшын бүдүүлиг захиралтада арсаһаниншье гайхалгүй, өөрын үндэһэтэй бэлэй. Тиимэһээл үглөө үглөөгүүрнь фермэ ошоһон Василий Перфильев хоёр басагадые золгоогүй. Яалтайб гэжэ бодожо үзөөд, фермые даагша Ким Сафоновые тэдэндэ эльгээхэдэнь, баһал гар хооһон бусаба, аргадажа ядааб гэбэ.

— Тиимэ газартатнай ошохогүйбди,—гэжэ сэхэ хэлээ юм хаш.

Ондоо басагад, юрэдөө, олдохогүй байгаа юм гү гэһэн асуудалай гараха хуулита. Буһэтэйшье хүнүүд олдохогүй юм гү? Теэд түрэл тосхоноо табан хургандаал мэдэхэ Сафонов Перфильев хоёр ханинешье һанажа ядаба. Хүдэлмэрилхэ хүнүүд хаанашье дуталдана ха юм. Хүгшэн эхэнэрнүүдые ниишэ асаржа шадахагүйш. Тракторааршье татуула—дэмы. Эрэ зон хумхаараа гүш гэһэншүүгээр урдаһааш хаража байха. Ядахадаа эгээл тэрэ үедэ отделенидэнь ерээд байһан совхозой главна зоотехник Анна Ивановна Макковеевада хандабад. Тэрэмнай орден хайрада һаяхан хүртэһэн, нютаг нугадаа нилээд хүндэтэй хүн шуу. Теэдшье Машын эсэгэтэй нилээд удаан суггаа хүдэлһэн хүн. Зүгөөр энэшье удаа юумэн бүтэбэгүй. Анна Ивановна тэдэ басагадай ушарые ойлгожо байгаа һэн, нүгөө галаһаа һаалишадгүй саашаа байжа яашье болохогүй. Ондоо тосхонһоо хүниие асаржа болохол юм бээзэ, теэд тэдэмнай тэндээ гэртэй, байратай зон аабза, эндэшье ерээд хаана байхаб. Нэгэ үгөөр лэ—орёо хэрэг. Тиибэшье арга олохо хэрэгтэй.

Комсомолшууд фермэ ошохоһоо арсана гэжэ дуулаад, Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь Алексей Перфильев «Сухой ручей» гүйлгэжэ ерэбэ. Тэрэ нэн түрүүн Аграфена Перфильеватай басаганайнь байхада гэртэнь орожо хөөрэлдэбэ. Түрүүн лэ баһал юумэ бүтэбэгүй. Сайлаһаар, ушар унгиия хөөрэлдэһөөр байтараа, юрэдөөл нүгөөдүүлынь маргажа эхилбэ.

— Гурба хоноод ерэхэдээ басагынгаа бэлин шэбшэг хэлэжэ байха болоо һаа яахабиб?—гэжэ гү, али:— Минии гушан жэл хүдэлһэмни багадаад, гэртээ үлэһэн ганса басагыем албадахатнай гү?—гэхэ мэтээр һөөргэдэбэ. Һанаамгай секретарь хоюуланайнь нэрэ дээрэ комсомольско путёвко абаад гараһан байгаа. Тэрэниинь харахадаа, басаганай нюдэндэ тад ондоо толон ялас гэбэ. Удангүй эхэнь хайратайгаар басагаяа шэртэһээр, «Резинэл сабхи бү үмдэ, үглөөдэртөө кирзовэ сабхи оло»,—гэжэ зүбшэл үгэжэ эхилбэ. Раиса шиидэбэ. Тон иимэрхүүгээр Машашье зүбшөөлөө үгөө һэн. Һүүлэй һүүлдэ тэдэндэ олон юумэн ойлгогдожо болоо. Үнэхөөрөөшье тэдэнэй фермэ ошожо, шэнэ ажаһуудалай, шэнэ хани харилсаанай, заяг журамай түлөө, бэлин шэбшэгэй үгы байхын түлөө тэмсээгүйдэ ондоо хэн тэмсэхэб? Хүндэл байха. Түрүүшын үедэ угаашье хүшэр байха. Теэд яахабиш? «Комсомолец гэжэ нэрэтэй һаа, нэрээ хэрэгээрээ бэхилэ»,—гэжэ үшөө хорёод онуудта Владимир Маяковский бэшээ һэн.

Тиимэһээл Рая Маша хоёр тэрэ үглөөгүүр фермэ тээшэ шэглэн алхалалдаа бшуу.

Һаяхана бидэ «Дружба» колхоз хонходожо, комсомолой организациин секретарь Самбу Итыгиловтэй хөөрэлдэбэбди:

— Хоёршье һаа ехэ юумэ хэжэ байна. Тэндэхи байдал эрид хубилаа, —гэжэ тэрэ богонёор хэлээ.

• • •

Эндэ бидэ яһала тодорхойгоор Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхоздо болоһон нэгэ ушарые зураглабабди. Эндэһээ хэдэн тобшолол хэжэ болоно. Нэн түрүүн залуушуулай фермэдэ дуратайгаар хүдэлхэ эрхэ байдалай үгые ойлгохогүйһөө гадна, зарим ажахыда тэдэниие ойлгохыешье хүсэдэггүй хүтэлбэрилэгшэд үшөөл бии байна. Хуушанай бүдүүлиг зангаар тэдээндэ хандана. Тэрэшэлэн зарим нютагуудта комсомолой үүргые хүсэд тоонгүй шухала асуудалнуудые шиидхэхэ һэдэлгэ хэгдэнэ гээд һанагдана. Эдээниие хараада абангүйгөөр залуушуулые мал ажалда эльгээхэ асуудал шиидхэжэ болохтой аал?

С. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ,
А. ЖАМБАЛДОРЖИЕВ.

Бэшүүрэй аймаг.

ШЭХЭНЭЙ ШЭМЭГ НЮДЭНЭЙ ХУЖАР

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ:

❋ *Доржо Эрдынеевэй шэнэ рассказ.*
☐ Ардан Ангархаевтай танилсагты.
❋ Баргажанай заповеднигэй түб Давша.
☐ Залуушуул ба фермэ. Шухала асуудал

РАССКАЗ

ДОРЖИ ЭРДЫНЕЕВ

БАЙГАЛАЙМНИ ЭРЬЕЫН СЭСЭГҮҮД

Дүрбэдэхи сүүдхэеэ, аяар дүрбэдэхи сүүдхэеэ энэ хоёр хүн намайе адаглажа ябана.

Купегэйнгээ үүдые зорюута нээгээб. Ерэг, хараг минии таһагтхан руу. Энэ бэеэрээ тэрэ бүһэтэй хүниинь өөрынгөө купе сооһоо гараад, минии үүдэндэ ерэхэ. Тиигээд таһаг руу мини харасагаан. тамхяа зууһан зандаа бодолгото болонги зогсохо. Тэдэнэй юушье болоһыень би ойлгоногүйб, тиимэһээ хөөрэлдөөшье захалхамни аягүй шэнги.

Иигэжэ бэе бэеэ адаглан байтарнай, хүршэ вагон сооһоомнай энэл хүнэймни наһанай, дүшэ гаража ябаһан эхэнэр бултайба.

Вагоной мөөрнүүдэй түбэрөөн нэгэ жэгдэ сохилһон зандаа.

Эхэнэрнай өөрынгөө вагонһоо гараха мүртөө, энэ хүниие хаража, тэрэниие хэрэгсээнгүйгөөр һэтэ ябаад, вагон-ресторанда оробо.

Би мүнөө эжэлбэгүйб. Бодожо тэрэ хүнэй хажууда ерэбэб:

— Холо хүрэтэр гут?

— Новосибирск дээр буухаб.

— Би Москва хүрэхэб.

— Зүб даа, — гэжэ тэрэ тамхяа гүнзэгыгөөр һороод хэлэбэ,— һонин ябадал боложо байна...

— Намдашье баһа...

Тэрэ хүн намайе адаглангяар хараадхиба.

— Хэлэгтыл даа,—тэрээндэ сэхэ хандаха гэжэ шиидэбэб. — Би гайхаад ябанаб. Та намайе дүрбэдэхи сүүдхэеэ адаглажа ябанат. Юун болооб? Юугээрээ таниие һонирхуулаабиб? Энэ мүнөө һаяхан үнгэрэгшэ эхэнэршье баһал адаглана.

— Адаглана?—тэрэ ехэ гайхангяар, ехэ һонирхонгёор асуужархиба.—Үнниэй гү?

— Байгалай эрьеһээ эхилээд... Та хоёрые нэгэл юумэн һонирхуулна. Теэд юун бэ? Улаан-Үдэһөө суугтаа һуутаа һэмди. Тэрэ сагһаа хойшо...

Хүсэд хэлэжэ үрдеэгүй байтарни тэрэ хүн таһа дүүрэн, нэгэ аргагүй ехээр зүрхэеэ хүдэлэнгеэр, минии урдаһаа һанаагаа зобонги нюдөөр хаража, эблүүсэн:

— Та энээхэн асуудалаа тэрэ эхэнэрэй ерэхэдэнь асуугаарайгты. Заабол асуугаарайгты! Тиихэдээ тэрэ эхэнэртэ туһашье хүргэжэ магадгүйт,—гэжэ хэлээд, харюушье хэлэжэ үрдеэгүй байтарни купе соо орожо, үүдэеэ хаажархиба.

Эгээл һүүлдэ нэгэ юумэ ойлгожорхибоб. Тэрэ сэсэгүүдыемни алдангүй хаража байгаа.

Би сонхоор үргэн Сибиириин гүн тунгалаг, заха хизааргүй һайхан дайдые хаймадан зогсоноб. Поездмнай нэгэ жэгдээр дабшаһан лэ зайдаа...

— Одоо һайхан сэсэгүүд байна даа!

Эдэ үгэнүүдые дуулахадаа, би түргэн эрьелдэжэ харабаб. Үнөөхи эхэнэрни ерэнхэй, сэсэгүүдыемнай ехэл урин зөөлэхэнөөр хаража байба.

— Иимэ сэсэгүүдые хараагүй һэн гүт?—гэжэ би асуубаб.

— Хараа даа... Оло дахин хараһан байхаб,—гэжэ тэрэ һанаа алдаба.

Би хэлэхэ юумэеэ оложо ядан байтараа:

— Танда зүрхэндэтнай дүтэ нэгэ юумэ һануулна ёһотой даа. Тииһэн лэ хаданьтa иитэрээ һонирхобо ёһотойт!—гэжэрхибэб.

— Одоо зүб... Намда нэгэ хүн эгээл эдэ сэсэгүүдые асардаг байһан юм. Журналист бэлэй. Оло дахин Байгалай эрьеэр ябаһан даа,—гэжэ нам дээгүүр харан хэлээд, гэнтэ яаруу асуужархиба:

— Холо хүрэтэр эдэ сэсэгүүдые абаашахатнай гү?

— Новосибирск.

Тэрэ эхэнэр нам руу һонирхонгёор хараадхиба:

— Та тэндэ бууха гүт?

— Үгы. Тэндэ минии нүхэр басагамни бии юм. Гурбан жэлэй саада тээ суугтаа энэ хүрэтэр Улаан-Үдэһөө ерээ һэмди. Хүгшэн эжылээ ошожо ябанаб гээ һэн.

— Дуратай басагантнай байгаа ааб даа...

— Дуратай...—би үнэхөөрөө энээн тухай бодоогүй ябааб. Тиигэбэшье минии байхагүй. харюусахын тула хэлэбэб.—Һайн ойлгоогүй юумэн тухаймни асуубалта. Бидэ ходо уулзажа байдагшье бэшэбди. Уулзахалаашье ойр зуурын саг соо хөөрэлдөөд лэ тарагшабан даа. Поезд Новосибирск дээрэ оройдоол арбан таба минута соо тогтодог ха юм...

Бидэ нилээд удаан абяагүйнүүд зогсонобди. Адаглахадам хажуудахи эхэнэрни нюдэеэ сэсэгүүдһээм угтаашье һалганагүй, нэгэ гүнзэгы бололдо дараглаһан шэнги зогсобо.

Поездмнай Новосибирскдэ дүтэлөө, хэдыхэн минута болоод би перрон дээрэ гарахаб. Тиихэдэмни танил басагамни угтан байха. Би сэсэгүүдээ тэрээндэ барюулжа, сэлгеэ урихан шарайень адаглан, уулзаһандаа баярлан байхаб. Юушье хөөрэлдэжэ үрдеэгүй байтарнай поездмнай саашаа, замаа үргэлжэлүүлхэ болохо...

...Минии сэсэгүүдээ баринхай зогсожо байтарни үнөөхи хоёр нүхэдни өөр өөрынгөө вагонуудһаа бууба. Бүһэтэй хүниинь минии һуутаад ябагшаһаа, эхэнэрынь хажуудахи вагонһоомнай.

— Басагантнай ерэнэгүй гү? —гээд эхэнэрынь намда дүтэлжэ асууба.

Шэнэ нэрэ: Ардан АНГАРХАЕВ

Ардан Ангархаев һаяхан «Морин-хуур» гэһэн нэрэтэй шүлэгүүдэй ном бэшэжэ, уран зохёолшодой холбоондо асарһан байна.

Манай ахамад зохёолшод энэ номыень уншажа, һанамжануудаа хэлэһэн, олонхи шүлэгүүдыень һайшааһан юм. Цырендулма Дондокова, Цырен Базар Бадмаев, Солбон Ангабаев, Алексей Бадаев, Цыденжаб Жимбиев гэгшэд залуу поэдэй зарим тэды дутагдалнуудые заажа үгөө.

Энэ хэлсэлгэндэ багшань болохо Иннокентий Степанович Хамгушкеев байлсажа (Ардан Ангархаев Улаан-Үдын багшанарай дээдэ һургуулида һурадаг), өөрынгөө үнэтэ һанамжануудые хэлээд, уран зохёолой ехэ замда юрөөгөө һэн.

Ардан Ангархаев Түнхэн нютагай хүбүүн. Һүүлэй жэлнүүдтэ Түнхэн нютагһаа бэлигтэ шүлэгшэд урган гараа. Шагдар Байминов, Лопсон Тапхаев, Борис Сыренов, Илья Намсараев гэгшэд буряад шүлэгэй урасхалда өөрынгөө тунгалаг долги асараа.

Эдэнэрэй дунда Ардан Ангархаев өөрын аялгатай, бодолтой, уян сэдьхэлтэй поэт мүн.

Мүнөө «Буряад үнэн» газетын хуудаһанда хэдыхэн шүлэгүүдынь толилогдобо.

Дондок УЛЗЫТУЕВ.

ХУУР

Арадайнгаа түрэл аялгаар
Амилха нангин зэргэтэйб.
Хуураа гартаа абаад,
Дуулаад эхилхэ хүсэлтэйб.

Нарнихан утаһынь дайран,
Наһатай эжыгээ хүлеэхэм.
Наадаад баясаад ябаһан
Налгай үеынь һэргээхэм.

Утаан гашуудал хоёрһоо
Уһаар нюдөө дүүргэжэ,
Буряад түхэреэн гэр соо
Баарһамни, һуугаашье даа.

Үнгэрһэн жэлнүүдые шаналангүй,
Үриеэ тэнжээһэн ашыень
Ашаяа энхэрэн мансылхадань,
Али зэргээр харюулхабиб?

Уярмаар утаһынь дайража,
Үгөөр хэлэшэгүй нангин
Үнэн бодолоо эжыдээ
Хүгжэмөөр дамжуулан найдуулһайб.

Балшар нялха үхибүүнэй
Бархирхадань һаатуулхаб.
Баюу, баюу, баюудай
Баабайн хүбүүн бэрхэ юм.
Үлгын уян ургатай:
Үлгэн дэлхэй хатуу юм.

ТҮҮДЭГ

Буряад нааданай дүхэриг соо
Бултаниие гэрэлтүүлһэн
Түүдэг болоод бадаржа
Һууха хүсэл түрэнэ.

Дуулахыень шагнажа,
Дуулим тэнгэриин ододто
Эмнеэд, эмнеэд абахаб.
Элдэб бодолдо эзэлэгдэһэн

Эдэ олон зонуудай
Эреэн марян сэдьхэлыс
Ошохонуудаараа харбажа,
Ойлгон сэгнэжэ һууһайб.

Үнэһэ шандаруугаар хиидэнгүй,
Үүрэй сайтар ялархаб даа.
Үгэһэн элшыем ойлгоншьегүй,
Үетэмни абаад бусахал даа.

ХАДУУР

Хадуурай гэлиршэһэн барюулда
Хара хүлһэн лэбшэнхэй.
Балсан байгаали хоёрой
Баатар тэмсэл үлэнхэй.
Хадуурша бэрхэ һэн эхэнь...
Комбайнер ажалша хүбүүниинь
Эхэеэ энхэрэн хаража,
Эльбэнэ дүмүүхэнээр
хадуурынь.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: СССР-эй профсоюзуудай XIV съезд дээрэ. Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй Будапештдэхи Консультативна уулзалга тухай ТАСС-ай мэдээсэл. КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ.

Хоёрдохи хуудаһанда: КПСС-эй Железнодорожно райкомой промышленна таһагые даагша А. Насыровай «Хүдэлдмэришэдэй үүсхэл» гэһэн статья. «Хүдөө тосхонуудта—генеральна түсэб» гэһэн Д. Очировай статья.

Гурбадахи хуудаһанда: коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй Будапештдэхи Консультативна уулзалга тухай ТАСС-ай мэдээсэлэй түгэсхэл. Л. Линховоиной замай тэмдэглэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Субботний огонёк».

БИШЫХАН РЕПОРТАЖ

БАР ТАЙГЫН ГҮНДЭ

Давша... Энэ һуурин тухай алдар соло холуур тараахай, теэд үнэн дээрээ энэмнай бар тайга, дуулгата мундарганудта хашуулшанхай, оройдоол арбан хоёр модон гэрһээ бүридэһэн һуурин юм. Теэд юундэ аяар Москва хүрэтэр суурхаха болооб? Шалтагааниинь удхатайл байха, юуб гэхэдэ, энэмнай дэлхэй дүүрэн суутай Баргажанай заповеднигэй түб шуу. Түб лэ хадаа түб! Үбэлдөө хүртэшэгүй шахуу һуурин-түб һаяхан арай шамай хүрэжэ ерээб. Самолёдооршье, автобусооршье, харгын машинааршье, һүүлдэнь ябагааршье ябагдаа. Москваһаа гү, али ондоо тээһээ ябаһан бэшэ хадаа байгаали, мундарга, булган, омоли болон бусад үзэсхэлэн баялиг тухайнь дурдаад ялалайб. Тэндэхи хүнүүд лэ намайе һонирхуулаа.

Теэд хэд гээшэб?

ЭМИЛИЯ ОНОЕВА (залуухан, урин басаган. Эрхүү хотоо түрэһэн, Улаан-Үдэдэ һургуули түгэсхөөд, Ленинградай университет зорёо юм): «Зоологой дипломтой болохоодоол, холын лэ хизаар эльгээгты гээ һэм. Тиин 1966 оной ноябрь соо ой ухаандаашье ороогүй энэ Давша хүрэжэ ерээ һэм. Ёһотойл һонин газар байшоо, зоологоор хүдэлжэ ханашагүй. Эрдэмэй кандидат Лидия Петровна Николаевагай хүтэлбэри доро хүдэлнэб, тэрэмни эрхим хүн байхаһаа гадна, яһала мэдээжэ эрдэмтэн юм. Бүмбэрсэг дээрэ үгы болоо гэжэ тоологдодог «селитрянка» гэжэ ургамалые тэрэл нүхэрнай эндэһээ, Баргажанай мундарганудай оройһоо олоо. Гайхалтай бэшэ гү? Бишье хүсэлөөр оломби, теэд бэелээгүйдэнь бардамлахан хэлэһэнэй, эртэдэлгэнэй жэшээ харуулһанай юуб. Зүгөөр Байгалай эрьеын хүһануудаар онсо һонирходогби».

МИХАИЛ КРАСНОПЕВЦЕВ (дүшөөд лэ наһанай, хөөр бага бэетэй хүн. Ахалагша лесничий): «Гайхалтай һайхан газар даа, эндэмнай. Дэлхэй дээрэ байгаалиин диваажан бии юм һаа, одоо эндэ гэжэ ама алдахаб. Жэшээ болгон Таркулигай мундарганудые дурдая. Янза бүриин модо, амитадые, ургамалнуудые, газарай хүрьһэ харахат. (Гэр соонь байһан олон номууд сооһоо үшөө революциин урда тээ алтан гаршагтайгаар барлагдаһан «Эрбээхэйнүүд» гэжэ ном анхаран, бусадһаань һугалан абахадамни, тэрэ бүришье хөөрүү болошоо). Эдэ өөдэгүйшье һаа, үнэн дээрээ ой модондо, ургамалнуудта хоро хүргэдэг эреэ мааряан амитадта онсо анхарал хандуулагшаб, юуб гэхэдэ, тэдэнэр диссертациимни үндэһэн болохо магад».

ВЯЧЕСЛАВ ЖАРОВ (гушаад лэ наһанай, даруу зантай хүн. Ростов-на-Дону хотын университет түгэсхөөд, һайн дураараа ниишэ ерэһэн): «Би энэ заповеднигэй зоологическа хүдэлмэри эрхилэгшэдэй нэгэнби. Үндэр хадын гэхэ гү, али мундаргын ургамалнуудай онсо шэнжэнүүдые элирхэйлхэ гэжэ оролдогшоб. Энэ орёошье, нилээд арсалдаатайшье асуудал юм. Тэрэ мүртөө һая болотор шэнжэлэгдээгүй байгаа. Хэдэн жэл болоходо, хүдэлмэрээ дүнлэжэ, олоной үзэмжэдэ табиха һанаатайб».

...Бидэ холын һууринай оройдоол дүрбэн түлөөлэгшэдэй өөр тухайгаа хөөрэһыень эндэ дурдабабди. Эдэмнай гол түлэб залуушуул, зүгөөр залуул үетэн заповеднигэй гол хүдэлмэрилэгшэдшье, ерээдүйншье бшуу. Аха заха хүнүүд олон ааб даа. Жэшээлхэдэ, заповеднигэй директор Аркадий Иванович Ткаченко, Лидия Петровна Николаева, Евгений Михайлович Черников болон бусадые дурдая.

Эдэ бухы зоной эрмэлзэл түсэбынь гайхалтай! Тиимэһээл энэ холын түб Дабшаае хүн зонһоо таһарһан, харанхы, бүрэнхы газар гэжэ яажа болохоб!

Мих. ШИХАНОВ.